

Анђелка Пејовић
Маја Андријевић

¿HABLAMOS? 4

ШПАНСКИ ЈЕЗИК ЗА 8. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

ЧЕТВРТА ГОДИНА УЧЕЊА

ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

ЗАВОД ЗА УЧБЕНИКЕ • БЕОГРАД

FILAB
FIRA D
LIA AN

FILABARNA '06
FERIA DEL SELL
Y LA MONEDA

Рецензент

др Јелена Филиповић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду

Уредник

Соња Максимовић

Одговорни уредник

Слободанка Ружичић

За издавача

Милољуб Албијанић,
директор и главни уредник

САДРЖАЈ

Увод

Опис дидактичког пакета *¿HABLAMOS?* 4 за 8. разред основне школе

Циљеви и исходи наставе шпанског језика у 8. разреду основне школе
(четврта година учења)

Уводне напомене

Наставна јединица 1

Наставна јединица 2

Наставна јединица 3

Наставна јединица 4

Наставна јединица 5

Наставна јединица 6

Додатак 1: Корисне Веб странице и адресе

Додатак 2: Упитник

УВОД

Поштоване колеџинице и колеџе,

Дидактички комплети за шпански језик **¿Hablamos? 4** рађен је према Наставном плану и програму за осми разред који је прописало Министарство просвете и спорта Републике Србије. Као и у комплексу за седми разред, текстови су аутентични, а теме одговарају узрасту, нивоу знања и когнитивним способностима ученика 8. разреда. И овога пута уџбеник је модерно дизајниран, како би не само темама већ и изложением привукао пажњу ученика и подстицао их на рад. Као и до сада, у наставним јединицама присутни су садржаји који се односе на разноврсне аспекте живота у земљама шпанској говорној подручја, што доприноси развијању интеркултурне компетенције код ученика.

Текстови су одабрани тако да буду у складу не само с темама већ и грамастичким, лексичким и кулуролошким садржајима прописаним Наставним планом и програмом. Уколико вам се учини да има више материјала него што је потребно, изаберите оне за које верујете да ће се ученицима највише допасти или на које ће најбоље реаговати, увек имајући у виду да треба да обрадите све садржаје предвиђене Наставним планом и програмом. Уз сваки текст налази се и податак о томе одакле је преузет, те када је реч о информацијама преузетим са Интернета, можете да подстакнете ваше ученике да и сами истраже сличне или прошире већ постојеће информације. На тај начин ће научити нешто ново и занимљиво и схватити да знања која су стекли могу веома конкретно да се примене. То ће свакако позитивно да утиче на њихово самооцењивање и сигурност у себе који ће им олакшати самосталан рад. Дакле, активности и вежбе предвиђене дидактичким комплетом **¿Hablamos? 4** само су неке од могућих којима ученици могу и треба да науче / усвоје прописане садржаје, али сите ви, као неко ко своје ученике најбоље познаје, слободни и да неке од њих адаптирате, доунирате или замените новим.

Такође, бићемо вам веома захвални на свакој информацији у вези са вашим искуством у раду са нашим дидактичким комплетом, као и на вашим предлозима и сугестијама. Сматрамо да ћемо на тај начин лакше да постигнемо основни заједнички циљ, а то је да ученици науче, али и заволе шпански језик и културу земаља шпанској говорној подручја, доживљавајући наставу страног језика као обогачујуће искуство.

Срдачно,

Анђелка Пејовић atolimir@gmail.com

Маја Андријевић amaya011@yahoo.es

ОПИС ДИДАКТИЧКОГ КОМПЛЕТА *¿Hablamos?* 4 ЗА 8. РАЗРЕД ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

Дидактички комплет за шпански језик *¿Hablamos?* 4 чине уџбеник, радна свеска, аудио-запис и приручник за наставнике. Намењен је ученицима осмог разреда основне школе, за четврту годину учења шпанског као страног језика. Уџбеник и радна свеска подељени су у шест целина, односно наставних јединица, које тематским садржајем, комуникативним функцијама, лексиком и граматичким структурама прате наставни програм за стране језике (осми разред основне школе, четврта година учења) Министарства просвете и спорта Републике Србије. Дидактички комплет прилагођен је узрасту и нивоу когнитивних способности ученика осмог разреда, и прати њихова интересовања и потребе у интеракцији на страном језику на датом нивоу језичких и комуникативних компетенција. Наставним планом и програмом предвиђено је да се садржаји дидактичког комплета обраде, утврде и усвоје за 68 часова током школске године (два часа недељно).

Као и у дидактичком комплету за седми разред, текстови су аутентични и прилагођени нивоу знања и когнитивним способностима ученика осмог разреда. Свака наставна јединица укључује и релевантне информације о томе где се могу пронаћи подаци о темама које се обрађују (Интернет, писани медији земаља шпанског говорног подручја – књиге, часописи, новине, итд.), што доприноси развоју интересовања за шпански језик и хиспанску културу и доприноси подизању нивоа аутономије ученика у процесу учења и наставе страног језика.

Дидактички комплет је предвиђен за употребу у оквиру комуникативне наставе страних језика. Активности су разноврсне, укључују различите медије и замишљене су тако да паралелно и уравнотежено помажу развоју све четири језичке вештине (разумевање говора, говор, читање и писање); контекстуализоване су и предвиђају различите врсте интеракције у учионици (наставик – ученик, ученик – ученик, рад у пару, групи итд.). Осим тога, инсистира се на развијању интеркултурне компетенције, те се у свакој наставној јединици јавља и извештај број културно-историјских садржаја, како оних значајних, пре свега, за земље шпанског говорног подручја, тако и оних значајних за светску културу, дакле од универзалног значаја. Ове године у уџбеник су укључени и садржаји који се односе за невербалну комуникацију, што представља новину у односу на претходне уџбенике.

Уџбеник је основни дидактички инструмент у коме су, путем разноврсних комуникативних функција, представљени различити лексички, граматички и културолошки садржаји, у вези са земљама шпанског говорног подручја.

На почетку уџбеника, након садржаја, налази се уводна страница са сажето представљеним симболима и напоменама са којима ће се ученици сусрети

током рада са дидактичким материјалом. Скрените им пажњу на њих јер је важно да науче шта оне означавају.

Садржаји су представљени у оквиру шест наставних јединица, а свакој од њих претходи преградна страна, која садржи:

- фотографију која се односи за наставну јединицу,
- пословицу у вези са наставном јединицом,
- списак комуникативних функција, као и граматичких, лексичких и културолошких садржаја које ученици треба да усвоје у свакој од наставних јединица.

На крају уџбеника дат је шпанско-српски речник, који ученицима може да помогне у глобалном разумевању текстова. Од ученика нипошто не треба захтевати нити очекивати да речи уче напамет!

У односу на уџбенике за претходне разреде, уџбеник за осми разред има неколико новина:

1. Прву у новину представља број наставних јединица: ове године их има шест због мањег фонда часова.
2. Друга новина су наслови лекција у виду пословица. Наиме, пословице чине неизоставни део социокултуролошких знања о једној језичкој заједници. Одрас су културног окружења, те им стога треба посветити пажњу на почетку сваке наставне јединице. Пословице су, у већој или мањој мери, везане за теме или садржаје обрађене у свакој од лекција, чиме чине њихов саставни део. Сличну функцију имају и фотографије на преградним странама, те вам могу послужити за „загревање“ у виду дебате приликом започињања обраде сваке од лекција.
3. Осим граматичког подсетника и етикете у плавој боји чији је циљ да истакне превасходно лексичке садржаје као што су устаљени изрази, перифразе и друге корисне конструкције, у уџбенику за осми разред уводи се и ортографски подсетник, који садржи нека од основних ортографских правила и сажетих објашњења.

4. Будући да се у осмом разреду, у односу на претходне године учења, нешто више пажње посвећује писаном изражавању и различитим видовима писане комуникације, прва половина последње фолио-странице лекције посвећена је управо увежбавању те вештине (EXPRESATE). У циљу развијања социокултуролошке компетенције и усвајања одређених дискурзивних формула, у свакој лекцији присутан је различит облик писане комуникације (дневник, разгледница, блог, писмо, честитка, SMS порука итд.).

Свака од наставних јединица има пет или шест фолио-страница и састоји се од:

- аутентичних текстова,
- активности којима се утврђују обрађени садржаји,
- шематски приказаних граматичких подсетника,
- лексичких етикета,
- ортографских подсетника,
- културолошких садржаја,
- завршне активности посвећене увежбавању вештине писања,
- завршног теста којим се проверавају усвојени садржаји и
- одељка за аутоевалуацију.

Завршни тест (REPASO) и одељак за аутоевалуацију, у коме ученици могу да дају и своје примедбе, сугестије и коментаре налазе се, као и претходних година на крају сваке наставне јединице. Инсистирајте на томе да ученици издвоје садржаје који им представљају проблем у лекцији да бисте додатним активностима могли да поспешите њихово усвајање.

Наставне јединице нису уједначене у погледу форме, услед чега се не понављају ни активности, већ су сваки пут нове и другачије, у зависности од садржаја за чије су утврђивање намењене. Тиме се избегава монотонија, а рад на часу је опуштенији и занимљивији.

Активности служе за развијање све четири језичке вештине, а подразумевају индивидуални рад, рад у пару, рад у групи и рад на пројектима. У уџбенику на то упућују следеће иконице:

- говор
- писање
- читање
- слушање
- претрага

- индивидуални рад
- рад у пару
- рад у групи
- (писано) изражавање
- обнављање

Детаљнија упутства у вези са активностима дата су у наставку овог приручника, али сваки наставник може да примени оне активности и вежбе које у конкретној ситуацији сматра најприкладнијим за постизање постављених циљева.

НАПОМЕНА

Трудите се да у раду с ученицима потенцирате глобално разумевање текста. Не тражите од њих да разумеју и науче сваку реч, већ инсистирајте на разумевању контекста. Не заборавите да се ради о аутентичним материјалима који некада садрже нешто више лексичких и граматичких садржаја од оних које ученици треба да усвоје. Када су у питању граматички садржаји, избегавајте механичко понављање и учење напамет. Циљ дидактичког комплета **¿Hablamos? 4** није стицање искључиво граматичке, већ пре свега комуникативне и интеркултурне компетенције, што подразумева следеће:

- циљни језик (у овом случају шпански) треба да буде средство комуникације у учионици од првог дана и од првог сусрета са ученицима;
- комуникација треба да буде смислена, контекстуализована и примерена узрасту и потребама ученика;
- језик се схвата као средство комуникације које говорници користе да пренесу одговарајућу поруку;
- језик се не јавља као изолован феномен, коме се посвећујемо путем теоријских објашњења (нарочито не на матерњем језику ученика), већ као систем који ученици треба да препознају као функционални медијум за примање и преношење информација;
- осим вербалној и невербалној комуникацији, пажњу треба посветити и ставовима, обичајима и вредностима културе циљног језика (у овом случају шпанског), што доприноси развоју отворености и толеранције према другим културама.

Радна свеска представља скуп вежби за утврђивање садржаја обрађених у уџбенику, распоређених у шест јединица. За разлику од активности из уџбени-

ка, које су пре свега намењене увежбавању комуникативних функција, вежбе из радне свеске усмерене су на језичку форму. Ученици могу да их реализују на часу или код куће, самостално или у паровима и групама. Наставник обавезно треба да провери домаће задатке, јер ће у супротном ученици изгубити мотивацију за рад, па ни коначан исход неће бити задовољавајући.

Важност радне свеске огледа се у следећем:

- ученици се навикавају на самосталан рад;
- ученици обнављају и утврђују обрађено градиво;
- ученици могу лакше да сагледају који од садржаја им представљају проблем и зашто;
- свака похвала за урађени домаћи задатак ученике ће додатно мотивисати на даљи рад.

Аудио-материјал (CD) садржи снимке одабраних текстова из уџбеника и активности за развој језичке вештине разумевања слушања. Поред сваког снимљеног текста налази се иконица са слушалицама и бројем индекса (). Аудио-материјал је важан ослонац у процесу учења / усвајања страног језика у комуникативном приступу настави, јер омогућава ученицима да, осим наставниковог, чују у упознају и друге различите изговоре, што је нарочито изражено у случају шпанског језика, због његове велике распрострањености у свету. Наставник би требало да подстиче ученике да аудио материјал редовно слушају код куће и вежбају читање наглас.

Приручник за наставнике садржи опште напомене које се односе на употребу дидактичког комплета *¿Hablamos? 4*, упутства за реализацију различитих типова активности, као и решења активности из уџбеника и вежби из радне свеске. Он треба наставнику да послужи као ослонац у раду, али ни у ком случају не треба да га спутава. Наставник је слободан да активности и ритам рада прилагоди групи, али и потребама и интересовањима ученика. Будите креативни и ажурни у припремама за час и самом раду, истражујте (у томе вам могу помоћи и адресе Веб страница наведене у додатку на крају овог приручника) и слободно укључите ученике у тај процес. Савремену наставу страних језика карактерише преминање преминања комуникативних приступа, који се заснивају на протагонизму ученика и самосталном учењу путем интерактивних комуникативних задатака. Тежи се постизању комуникативне компетенције, адаптацијом програма и садржаја у односу на ситуационе потребе ученика, и њиховом активном укључивању у процес учења / усвајања. Употреба електронских медија у настави се уклапа у тај дидактички контекст: њихова интерактивна природа омогућава размену информација и лак приступ различитим врстама инпута и аутентичним материјалима, који су идеални за самостално учење. Иако протагонизам у наставном процесу имају ученици, наставник је тај који олакшава процес учења / усвајања језика и инсистира на креативној и смисленој језичкој пракси, когнитивним потребама ученика и њиховој активност у улози у просецу учења / усвајања.

На крају приручника наћи ћете **Упитник** који се односи на рад са дидактичким комплетом за осми разред; молимо да га попуните и пошаљете на горе наведене адресе електронске поште, како бисмо биле у прилици да побољшамо квалитет наставног материјала.

ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ НАСТАВЕ ШПАНСКОГ ЈЕЗИКА У 8. РАЗРЕДУ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ (ЧЕТВРТА ГОДИНА УЧЕЊА)

Циљеви

Општи циљ наставе шпанског језика у осмом разреду и у основном образовању уопште заснива се на потребама ученика које се остварују овладавањем комуникативним вештинама и развијањем способности и метода учења / усвајања страног језика. У складу с тим, циљеви наставе јесу:

- развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика;
- стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији;
- стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика;
- усвајање основних знања из страног језика која ће ученицима омогућити да се у једноставној усменој и писаној комуникацији споразумевају са људима из других земаља шпанског говорног подручја;
- усвајање норми вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче.

Учење / усвајање другог страног језика, ослањајући се на искуства и знања стечена учењем / усвајањем првог страног језика, поспешује стицање интеркултурне компетенције и развијање свести о важности познавања различитих језика и култура. Кроз наставу страних језика ученици богате себе упознајући друге и стичу свест о значају сопственог језика и културе у контакту с другим језицима и културама, развијају радозналост, истраживачки дух и отвореност према комуникацији са говорницима других језика. Такође, уочавају значај личног залагања у процесу учења страног језика.

Теме и садржаји у осмом разреду основне школе, четврта година учења

Одабране теме прописане су стандардима *Заједничкој европској референцијној оквира за учење, настава и евалуацију језика* и одговарају когнитивном нивоу ученика. Теме обухватају три домена употребе језика:

1. приватни: заједничке активности и интересовања у школи и ван ње, дневне обавезе, брига о здрављу итд.
2. јавни: развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима, знаменитости у хиспанским културама, здрава исхрана, слободно време, учтиво обраћање итд.

3. образовни: истакнуте личности из јавног живота земаља шпанског говорног подручја, хуманитарне акције итд.

Садржаји су прописани Наставним планом и програмом Министарства просвете и спорта Републике Србије. Груписани су у лексичке, граматичке и културолошке, а заједно треба да воде ка реализацији одговарајућих комуникативних функција. Важно је напоменути да граматичке садржаје треба увести са што мање граматичких објашњења, а њихово познавање оцењивати на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту, без инсистирања на експлицитном познавању граматичких правила. Граматички садржаји се уводе са двоструким циљем: да ученици унапреде своју комуникативну компетенцију, али и да стекну основна знања о језику као сложеном систему. Савладавање тих садржаја стога није само по себи циљ, те се наставницима предлаже да:

1. охрабрују ученике да посматрањем сами покушају да открију граматичка правила;
2. примере и вежбања контекстуализују користећи познату лексику;
3. додатна објашњења (само најнеопходнија) заснују на анализи најчешћих граматичких грешака својих ученика;
4. укажу ученицима на неразумевање или неспоразум као могуће последице граматичке непрецизности.

Општи и специфични исходи

Општи исходи

На крају осмог разреда ученик:

- остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама;
- препознаје основне принципе граматичке и социолингвистичке компетенције;
- схвата значај познавања шпанског језика;
- препознаје шта је ново научио;
- јесте способан да повезује појмове и практично примењује стечена знања.

Специфични исходи

Разумевање говора

На крају осмог разреда ученик разуме:

- наставников говор и његова упутства;
- краће усмене текстове (до 15 реченица и не дуже од три минута) које исказују говорници различитих стандардних варијетета, на већ обрађене и новоуведене теме у вези са свакодневним животом, ближим и даљим учениковим окружењем и узрасно специфичним интересовањима;

- садржај текстова савремених музичких композиција исказаних једноставним језичким средствима.
- у зависности од комуникативног циља, у тексту препознаје и идентификује:
 - а) његов општи садржај,
 - б) важне информације (спецификоване и/или налогом захтеване),
 - в) суштину поруке и говорникову намеру, као и емоционални контекст.

Разумевање писаног текста

На крају осмог разреда ученик може да:

- разуме општи смисао аутентичних и адаптираних текстова дужине до 150 речи (огласа, краћих извештаја и вести, брошура, проспекта, сервисних информација краћих репортажа, интервјуа, стрипова) из домена већ обрађених и новоуведених тема у складу са узрастом и интересовањима (из домена свакодневног живота, ближег и даљег учениковог окружења, друштвених појава значајних за младе);
- у зависности од комуникативног циља, у тексту препознаје и идентификује:
 - а) његов општи садржај,
 - б) важне информације (спецификоване и/или налогом захтеване),
 - в) суштину поруке и говорникову намеру, као и емоционални контекст.

Усмено изражавање

Ученик може да:

- једноставним језичким средствима (усвојеним речима, изразима, реченицама) даје основне информације о себи, својој породици, свом окружењу, школи и друговима и осталим узрасно адекватним темама, а може и да се код саговорника распита о сличним информацијама;
- уз наставникову помоћ и уз употребу усвојених језичких средстава, води кратак разговор о познатим, већ обрађиваним темама.

Писмено изражавање

Ученик може да:

- записује кратке белешке на основу наставничког излагања;
- користи кратке контактне форме: разгледнице, електронска писма, кратка писма са садржајем личне природе;
- користи кратке писане форме да оствари комуникативну ситуацију молбе, захваљивања, упита, прихватања и одбијања предлога (употребљавајући једноставна и усвојена језичка средства);
- самостално пише кратке саставе на познате, узрасно адекватне и блиске теме, дужине до 70 речи.

Медијација

У ситуацији када посредује између особа (вршњака и одраслих) који не могу да се споразумеју, ученик је оспособљен да:

- усмено преноси суштину поруке с матерњег на циљни језик и обрнуто;
- писмено преноси једноставне поруке и објашњења;
- препричава садржај краћег текста, аудио или визуелног записа и краће интеракције;
- започиње краћи разговор о познатим темама, да га води у континуитету и да га завршава.

Интеракција

Ученик може да:

- реагује вербално или невербално на упутства и постављена питања у вези са конкретном ситуацијом;
- поставља питања и одговара на њих;
- изражава допадање или недопадање, нуди и прихвата понуду, позив или извињење;
- учествује у комуникацији на часу и ван њега (у пару, у групи итд.);
- тражи разјашњења када нешто не разуме;
- остварује једноставну интеракцију уз поновно формулисање исказа.

Знања о језику

Ученик је оспособљен да:

- препознаје и користи граматичке садржаје предвиђене наставним програмом;
- поштује основна правила смисленог повезивања реченица у шире целине;
- увиђа могућности позитивног трансфера знања и стратегија стечених учењем првог страног језика;
- користи језик у складу с нивоом формалности комуникативне ситуације (нпр. форме учтивости);
- разуме везу између сопственог залагања и постигнућа у језичким активностима;
- уочава сличности и разлике између матерњег и страних језика које учи;
- разуме значај употреба интернационализама;
- примењује компензационе стратегије у изражавању.

Технике

Током часа се препоручује смењивање техника како би се одржала пажња ученика и избегла монотонија. Неке од основних техника јесу:

- слушање и реаговање на команде (слушај, пиши, повежи, допуни, одреди...);
- рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације);
- мануалне активности (израда панона, презентација, постера);
- класирање и упоређивање;
- претраживање;

- повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова с текстом или именовање наслова;
- заједничко прављење илустрованих и писаних материјала (извештај, дневник с путовања, рекламни плакат, часопис итд.);
- проналажење недостајуће речи (проналажење „уљеза“, осмосмерке, укрштене речи).

Оцењивање

Елементи који се оцењују не треба да се разликују од оних обрађених током уобичајених активности на часу. Оцењивање треба схватити као саставни део процеса наставе и учења, а не као изоловану активност која подиже ниво стреса код ученика. Приликом оцењивања треба ставити акценат на проверу постигнућа и овладавања ради јачања мотивације, а не на почињене грешке. Елементи за проверу и оцењивање јесу:

- разумевање говора,
- разумевање краћег писаног текста,
- усмено изражавање,
- писано изражавање,
- усвојеност лексичких садржаја,
- усвојеност граматичких структура,
- правопис (само познате речи),
- залагање на часу,
- израда домаћих задатака и пројеката.

Начини провере морају бити познати ученицима, односно у складу с техникама, типологијом вежби и врстама активности које се примењују на редовним часовима. Планом и програмом Министарства предвиђена су два писмена задатка, по један у сваком полугодишту, али вам препоручујемо да водите континуирану евалуацију знања ваших ученика јер се на тај начин позитивно утиче на њихове резултате и постигнуће.

Наставна јединица 1

DONDE FUERES, HAZ LO QUE VIERES

Комуникативне функције:

- изражавање свакодневних радњи,
- казивање искустава у блиској прошлости,
- изражавање мишљења о стереотипима,
- израда дневника/блога.

Граматички садржаји:

- обнављање презента индикатива,
- сложени перфекат индикатива,
- прилози и прилошки изрази за време,
- негација,
- ортографија: везници Y→E; O→U.

Лексички садржаји:

- поздрави и лексика у вези са начинима поздрављања,
- глаголи којима се изражавају свакодневне радње,
- устаљени изрази.

Културни садржаји:

- стереотипи,
- начини поздрављања у Шпанији,
- начини поздрављања у свету,
- занимљива места у хиспанском свету.

УВОДНА ФОЛИО-СТРАНА (*Reina Sofía visitando Nueva Zelanda*)

Donde fueres, haz lo que vieres пословица је која указује на то да је потребно поштовати друге културе и обичаје, прилагодити им се, чиме ћемо и сами заслужити њихово поштовање. У вези са пословицом, а самим тим и са садржајима који се обрађују у првој наставној јединици, у вези је и преградна страна, на којој је представљена шпанска краљица у посети Новом Зеланду и начин поздрављања у тој земљи. То је прилика да ученицима кажете нешто о шпанској краљевској породици, с једне стране, али и да направите увод о начинима поздрављања. Када је у питању шпанска краљевска породица, можете припремити, на хамеру на пример, породично стабло или да донесете полупопуњено, па да га, на основу Ваших инструкција и сличица исечених из новина, ученици попуне. То је прилика да обнове основну лексику која се односи на породичне односе (отац, мајка, син, кћер, унук, унука, брат, сестра, бака, дека итд.). Након тога можете да поведете краћи разговор о томе на који начин се ученици поздрављају са својим друговима / познаницима / родитељима / рођацима / приликом упознавања, итд. Понудите им опције (нпр. *¿Os dais besos (uno, dos, tres o más) / os dais la mano / os abrazáis ...?*), гестикулирајте, будући да им неки глаголи и конструкције могу бити непознати или их се, након паузе током летњег распуста, не сећају.

ПРВА ФОЛИО-СТРАНА (стр.10 – 11)

Почетак прве фолио-странице (стр.10), као и преградна страна, представља „загревање“ и увод у прву наставну јединицу. Питања се надовезују на преградну страну и пословицу и треба да вам помогну да поведете разговор, а ви им додатним питањима и понуђеним могућностима помозите да дају адекватне одговоре. У тексту који следи, *Saludos del Mundo*, а који ученици треба да слушају и читају, дате су основне, при том честе, конструкције које су им неопходне да би могли да говоре о овој теми и које се користе у свакодневном животу (*dar la mano, tender la mano, apretar la mano, dar un beso, dar un abrazo*). Поставите им и неколико једноставних питања да бисте видели да ли су разумели текст. Након што сте обрадили текст, урадите активност која следи, а којом треба да прошире лексику.

Решење активности:

saludo – *saludar*; apretón – *apretar*; abrazo – *abrazar*; comportamiento – *comportarse*; beso – *besar*; acercamiento – *acercar*; trato – *tratar*.

За домаћи задатак задајте ученицима да ураде вежбе 1 и 2 из радне свеске, како би још једном утврдили оно што су радили на часу.

Решење вежбе 1:

Buenos días, cariño.

Sergio López, mucho gusto. Lázaro García, encantado.

¡Adiós! / ¡Hasta luego!

Buenas tardes, don Manolo.

Решење вежбе 2:

- 1) En España, cuando se ven dos amigas se dan dos *besos*.
- 2) Muchos hombres, cuando se encuentran, se dan un *apretón* de manos, para saludarse.
- 3) Cuando vamos a casa de nuestros abuelos, normalmente les damos un *abrazo*.
- 4) Si alguien se comporta muy bien se dice que tiene muy buen *comportamiento*.
- 5) En el mundo, hay diferentes tipos de *saludos*.

И друга активност са стране 11 служи за утврђивање лексике, у контексту. Ученици могу да одиграју пантомиму – наизменично једна група нек изводи одговарајуће покрете, а друга нека погађа (говорећи на шпанском, наравно) који су то покрети и о којим народима је реч. На пример: *Se juntan las manos, son los hindúes; Inclinan la cabeza, son los japoneses* итд.

Решење активности:

los japoneses, los estadounidenses, los hindúes, los esquimales, los franceses.

За домаћи задатак ученици могу да ураде вежбу 3 из радне свеске, да научене речи и изразе употребе у контексту, у краћим реченицама.

Нека од могућих решења вежбе 3:

Los chicos se saludan / se dicen adiós / hasta luego.

Un chico se presenta al padre de su amigo.

Jorge abraza a su hermano.

Dos amigas se dan un beso / dos besos.

Marta le da un beso y un abrazo a su abuela.

Dos amigos se dan un apretón de manos.

ДРУГА ФОЛИО-СТРАНА (СТР.12 – 13)

У наставку лекције ученици ће имати прилику да кажу, али и науче нешто о стереотипима и представама које често имамо о другим културама и народима. Уводна питања ће вам помоћи да заподенете разговор о томе. Уколико видите да им је тешко да дају конкретне одговоре на нека од питања, поставите им потпитања у којима ћете им дати неке од конструкција које би могли да употребе. Затим им пустите снимак новинског чланка са стране 12, који ће након слушања наглас прочитати сами. Пре тога можете да прокоментаришете слике око текста и питате их на шта их оне асоцирају, на коју земљу или земље и шта је карактеристично за неке друге земље које познају. Неке од слика можете и детаљније да појасните: на пример, двократно радно време, које је веома често у Шпанији, фудбал и кориду као две најзначајније манифестације за многе Шпанце, такозване *tapas*, карактеристичне за многе барове, нарочито у Андалузији итд. Након читања текста подстакните их да неке од набројаних радњи и активности упореде са онима у Србији (на пример, да ли се и у Србији доста читају новине / спортске новине, у којој мери се конзумира месо, да ли су уобичајени изласци у барове и да ли се у њима нешто једе или само пије итд.). Текст може да вам послужи и за увежбавање антонима, као на пример *menos* ⇔ *más*, *todo* ⇔ *nada*, *pequeño* ⇔ *grande* итд. На то се надовезује и вежба 4 из радне свеске, коју могу да ураде код куће или на часу.

Решење вежбе 4:

- 1) Si no lo haces antes, lo vas a hacer *después*.
- 2) Lo contrario de todo es *nada*.
- 3) Cuando no está limpio entonces está *sucio*.
- 4) Todo lo que empieza también tiene que *terminar*.
- 5) Un problema puede ser pequeño pero también *grande*.
- 6) El chocolate suele beberse espeso pero a alguien le gusta muy *líquido*.
- 7) Si quieres compartir caramelos con alguien, no puedes tú coger más y otra persona *menos*.
- 8) Lo contrario de dulce puede ser *amargo*.
- 9) Antes de apagar las luces, hay que *encenderlas*.

У тексту намењеном активности слушања и разумевања са стране 13 углавном су употребљене речи које ученици познају, тако да он треба, између осталог, да покаже и да ли и колико ученици могу да разумеју различите текстове с познатим речима. Текст је, наравно, у вези са темом лекције и, конкретно, стереотипима, па уједно доприноси проширењу изражајних могућности ученика.

Активност усменог разумевања – садржај текста:

- Tortilla, sol, playa, mar, toros, flamenco, salsa, Shakira, Ricky Martin, Benidorm, Barcelona, paella, sangría, chorizo, vino y tapas;

- A menudo mezclo mi percepción de España con alguna idea remota que tengo de México (dónde tampoco he ido nunca); un lugar dónde caminan los burros por carreteras de polvo al lado de un montón de personas que llevan sombreros muy grandes;
- Los españoles son muy vagos pero me gusta la idea de la siesta, aunque no la entiendo del todo;
- No conozco a muchos españoles, ni siquiera cuando vengo a España; el camarero no habla inglés muy bien y la gente en las tiendas es muy maleducada. Soy yo el cliente pero parece que les ofendo sólo con entrar en su tienda;
- Los españoles son muy maleducados; gritan siempre y discuten en vez de hablar;
- La gente aquí bebe mucho café y no tienen ni idea de cómo preparar bien una taza de té;
- Los españoles tienen horarios raros y cierran a mediodía, lo que quiere decir que no puedo ir a las tiendas cuando quiero;
- Las cervezas son muy pequeñas.

Решење активности:

1 – F; 2 – F; 3 – F; 4 – V; 5 – V.

(<http://www.matthewbennett.es/559/estereotipos-sobre-espanoles/>)

Задајте ученицима да реализују „пројекат“ са стране 13 и ураде тзв. декалог са стереотипима у вези са својом земљом или неком другом земљом коју познају или им је занимљива. То је добра прилика да заједно употребе речи и конструкције које су научили, помогну једни другима и кроз игру и дружење утврде оно што су учили на часу.

И наредна активност везана је за стереотипе, а омогућиће и да се ученици подсети назива држава и националности. Можете и да им донесете карту света, на којој би именовали земље и националности које су научили у ранијим разредима, као неке и нове. Затим им помогите да повежу сваки од три наведена израза с одговарајућом сликом, тако што ћете им описно изнети значење сваког од њих. На пример, *La expresión “hacerse el sueco” se emplea para expresar que uno se comporta como que no entiende nada; imaginad a un sueco que por primera vez está en España y no entiende lo que los españoles le están diciendo...* Питајте ученике шта мисле о пореклу та три израза, а затим ви објасните то порекло (не треба заборавити да порекло израза није увек познато нити поуздано, па на њему не треба инсистирати; уколико је познато, треба га искористити јер ће допринети да ученици лакше запамте и усвоје израз). На пример, сматра се да израз *hacerse el sueco* потиче од пре неколико векова, када је у Шпанији тек почео да се развија туризам. Будући да је било много туриста са севера, међу њима и Швеђана, они нису знали шпански језик те нису разумели ни када се неко обраћао њима директно. Израз је временом проширио значење и односи се на свакога ко се „прави Енглеz“, односно прави се да нешто не разуме или не види. Постоји и друго мишљење о пореклу овог израза – сматра се да потиче од речи *sueco*

(‘кломпа, нанула’). Ову дрвену обућу носили су латински и грчки комичари који су неретко имитирали просте и неуке особе не нарочите интелигенције, те отуда и значење не разумети, односно, ’правити се да се не разуме нешто’. Занимљиво је и порекло израза *despedirse a la francesa*, који значи ’отићи без поздрава’. Наиме, у 17. веку је на француском двору дозвољено удаљавање без поздрава са неког окупљања, састанка. То није био случај у другим земљама, у Шпанији између осталих, те отуда и израз у негативном значењу. Најзад, израз *tener la puntualidad británica* потиче отуд што су Британци широм познати по својој тачности. Више информација о пореклу бројних шпанских израза можете да пронађете у Buitrago, Alberto: *Diccionario de dichos u frases hechas*, Madrid, Espasa, као и на Интернету, на пример <http://www.emagister.com/diccionario-dichos-frases-hechas-cursos-2484323.htm>.

Активност које следи повезује, на неки начин, научено до тада у првој наставној јединици са претходно наученим. Наиме, ученици имају прилику да у кратким цртама опишу и окарактеришу припаднике наведених националности, према стереотипима које познају. Нека прокоментаришу са којима од њих се слажу или не и који им се чине позитивни/негативни. Затим им задајте да код куће ураде вежбу 5 из радне свеске.

Решење вежбе 5

nacionalidad	país	idioma
estadounidenses	<i>Estados Unidos</i>	<i>inglés</i>
franceses	<i>Francia</i>	<i>francés</i>
japoneses	<i>Japón</i>	<i>japonés</i>
chinos	<i>China</i>	<i>chino</i>
alemanes	<i>Alemania</i>	<i>alemán</i>

ТРЕЋА ФОЛИО-СТРАНА (СТР.14 – 15)

У овој, првој наставној јединици уводи се и ново глаголско време: сложени перфекат. Као и до сада, не треба експлицитно да објашњавате ученицима како се то време гради и употребљава, него да им нудите контексте у којима се употребљава, односно да дајете примере у којима ћете употребљавати то време. Тако, на пример, у етикети поред текста имате прилоге и прилошке изразе за време карактеристичне за сложени перфекат: за сваки од њих наведите по једноставан пример, или више њих, неку свакодневну активност, како би га лакше разумели а потом и употребили. На пример, *esta semana no he ido al cine; esta mañana me he levantado a las siete; hoy no ha venido al cole mi mejor amigo; mi hermano y yo nunca hemos estado en España* итд. Затим пређите на слушање

и читање текста *La tesis de Nancy*. Након тога испишите на табли инфинитиве глагола употребљених у сложеном перфекту. На страни 15 је табела с глаголским облицима, а међу њима су и они са неправилним партиципом, као и глаголи са заменицом *se*. Можете да тражите од ученика да, гледајући у табелу са облицима, и сами дају понеки краћи контекстуализован пример, употребљавајући различите глаголе и лица, као и прилоге и прилошке изразе за време. На пример, *Yo nunca he ido a Japón, David no ha venido al cole hoy, Nosotros no hemos tenido clase de inglés esta semana* итд.

За домаћи им задајте да ураде вежбу 6 из радне свеске, како би употребили облике сложеног перфекта.

Решење вежбе 6:

Esta semana...

José Luis **ha escuchado** música / **ha tocado** el piano / **ha hecho** los deberes / **ha esquiado**.

Adriana **ha escrito** una carta.

У другом тексту са стране 14 наставља се са обрадом сложеног перфекта, али се скреће пажња и на негацију у шпанском језику. Још једном ученицима скрените пажњу на прилоге и прилошке изразе за време који се користе уз сложени перфект, а који су дати у курзиву. Из ортографског подсетника, као и из текста, треба да уоче и ортографску промену код везника *у* и *о*. Тражите од њих да напишу неколико реченица у којима ће их употребити правилно.

За домаћи им задајте да ураде вежбу 7 из радне свеске, у којој такође треба да употребе сложени перфекат.

Решење вежбе 7:

Miguel está muy contento porque *se ha enamorado de Julia*.

Ana y Diego están tristes porque *han perdido el gato*.

Carmen está asustada porque *ha visto un ratón*.

La niña tiene fiebre porque *se ha resfriado*.

Вежбом 8, коју могу да ураде било на часу било код куће, треба да увежбају одричне облике и правилну употребу прилога за негацију.

Решење вежбе 8:

¿Han llegado los invitados? – No, *no han llegado* todavía.

¿Has bailado o cantado en la boda? – No *he bailado* y tampoco *he cantado*.

¿Qué ha pasado? – Pues, *no ha pasado* nada.

¿Has conocido alguna vez a un extranjero? – No, nunca *he conocido* a ningún extranjero.

Chicos, ¿habéis llamado a la abuela? – No, todavía *no hemos llamado* a la abuela.

У последњој активности са стране 15 ученици треба да допуне текст одговарајућим облицима глагола у сложеном перфекту. Текст је, у ствари, блог, што би додатно могло да заинтересује ваше ученике, будући да представља својеврстан дневник – на Интернету.

Решење активности:

Sin darme cuenta **ha pasado** un año desde que inicié este blog. Sin proponérmelo **he tenido** la inolvidable e irrepetible experiencia de formar parte del periódico más importante del país: *Listín Diario*. Y a través de las páginas de la revista Al Compás y este pequeño espacio digital **he podido** divulgar mis pensamientos e historias.

Cuántas cosas **han pasado**, vosotros **habéis sido** fieles testigos del desarrollo de mi vida, **he ido** creciendo con cada artículo, con cada comentario, que positivo o negativo me **ha enseñado** bastante. Cuántas frases de apoyo me **han ayudado** a seguir, cuántas amistades **he trabado**.

Mis historias ya no hablan de los días de recreo, o las tareas del colegio, porque **he madurado** y me interesan otros temas más acorde con mi edad y aunque a veces **he dudado** si publicar mis experiencias, sé que muchos adolescentes **han vivido** las mismas.

Ya **ha pasado** un año desde aquella tarde que fui al *Listín* para dar vida a este tímido proyecto de narrar un diario.

Gracias por el apoyo, gracias por creer en que podía mantener viva esta corriente que refleja el adolescente de mi país, con virtudes y defectos, con alegrías y tristezas, como cualquier ser humano.

Gracias

Нека ученици прочитају текст неколико пута, а затим им скрените пажњу на двојако значење прилога *ya*. Наведите им још неколико примера ове употребе и тражите да и они ураде исто.

За домаћи им можете задати да ураде вежбу 9 из радне свеске – да напишу вести употребљавајући глаголе у сложеном перфекту, и вежбу 10, у којој треба да саставе реченице употребљавајући правилно глаголе.

Решење вежбе 9:

Los alumnos, *hacer* una revista de moda en su colegio.

→ Los alumnos **han hecho** una revista de moda en su colegio.

Un alumno, *inventar* un nuevo modelo de teléfono móvil.

→ Un alumno **ha inventado** un nuevo modelo de teléfono móvil.

Este mes *no haber* peleas entre alumnos en ningún colegio.

→ Este mes **no ha habido** peleas entre alumnos en ningún colegio.

Esta semana, *bajar* los precios de los billetes de avión.

→ Esta semana **han bajado** los precios de los billetes de avión.

Решење вежбе 10:

nuestros / esta / a / mañana / visitar (nosotros) / abuelos

→ *Esta mañana hemos visitado nuestros abuelos.*

Australia / vez / viajar (vosotros) / a / alguna

→ *¿Habéis viajado a Australia alguna vez?*

película / ver / una / hoy / interesante / muy

→ *Hoy he visto una película muy interesante.*

abrir (ellos) / supermercado / casa / mi / de / cerca / un

→ *Cerca de mi casa han abierto un supermercado.*

ЧЕТВРТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 16–17)

Будући да је сложени перфекат време које се веома често употребљава у шпанском језику у Шпанији, и на овој фолио-страни нагласак је на употреби овог глаголског времена. Неопходно је да ученици употребљавају ово време у што више ситуација, користећи и различите глаголе, како оне с правилним, тако и оне с неправилним партиципима.

Активност са стране 16 састоји се у сажетом опису замишљених путовања, уз употребу сложеног перфекта.

Решење активности:

Esta semana...

Mis padres y yo hemos visitado la Mezquita-Catedral de Córdoba, que es el monumento más importante de todo el Occidente islámico y uno de los más asombrosos del mundo.

Hemos comido rabo de toro, uno de los platos más famosos de Córdoba.

Nos hemos bañado en los baños árabes.

Hemos paseado por las calles, llenas de flores.

Hemos comprado recuerdos típicos (abanicos, castañuelas, camisetas...).

Este mes...

He viajado a Guatemala.

He ido en avión.

He visitado la ciudad de Tikal (que significa “lugar de valor”), la ciudad Maya más grande hasta ahora conocida y estudiada.

He escrito postales a mi familia y a mis amigos.

He pescado y he nadado en el lago Atitlán.

He hecho turismo deportivo.

Este verano...

He viajado en avión.

*He visto cosas muy interesantes, he visitado Lima, Cuzco, etc.
He hecho excursiones a varios lugares, entre ellos a Machu Picchu.
He conocido a mucha gente.
He vuelto a mi tierra enamorado de...*

Код куће ученици могу да ураде вежбу 11 из радне свеске. Како је реч о посети Гранади, можете да искористите прилику да их подсетите на неке занимљиве информације о том граду и на његове културне знаменитости.

Решење вежбе 11:

Los alumnos que han ido de excursión a Granada han viajado en avión. Han estado en el hotel “Triunfo-Granada”. Han dado un paseo por el centro y han visitado La Alhambra. También han asistido a un baile de flamenco en las cuevas del Sacromonte y han ido al mercado.

У активности са сликама са стране 17 ученици могу да пунте машти на вољу замишљајући ситуације у којима су се нашли протагонисти, а које су проузроковале да се осећају онако како то слике показују. Овде ученици треба да употребе сложени перфекат, али и друга времена која су научили, као и придеве и глагол *estar*.

Активност отвореног типа.

Сличне овој су и вежбе 12 и 13 из радне свеске. Вежбу 12 ученици могу да ураде на часу у пару или обе могу урадити за домаћи задатак.

Решење вежбе 12:

*Germán ya ha fregado los platos y ha hecho la cama.
Todavía no ha limpiado el suelo y no ha tirado la basura. Tampoco ha lavado la ropa y ha sacado al perro a pasear.*

Вежба 13 је отвореног типа.

У другој активности са стране 17 ученици треба да допуне песму одговарајућим облицима понуђених глагола у сложеном перфекту, а затим да слушају песму и провере урађено.

Решење активности:

*Los Planetas, “Un buen día”
Me he despertado casi a las diez*

*y me he quedado en la cama más de tres cuartos de hora
 y ha merecido la pena.
Ha entrado el sol por la ventana
 y han brillado en el aire algunas motas de polvo;
he salido a la ventana y hacía una estupenda mañana.
He bajado al bar para desayunar
 y **he leído** en el Marca que se ha lesionado “el niñato”,
 y no **me he acordado** de ti hasta pasado un buen rato.
 Luego **han venido** estos por aquí
 y nos hemos bajado a tomarnos unas cañas
 y **me he reído** con ellos.
He estado durmiendo hasta las seis
 y después **he leído** unos tebeos de Spiderman que casi no recordaba
 y **he salido** de la cama.
He puesto la tele y había un partido,
 y Mendieta **ha marcado** un gol realmente increíble,
 y me **he puesto** triste el momento justo antes de irme.
 Había quedado de nuevo a las diez
 y **he bajado** en la moto hacia los bares de siempre, donde quedaba contigo;
 y no hacía nada de frío.*

Анимирајте ученике да у форми песме испричају неки свој „добар дан“.

ПЕТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 18–19)

Ова последња фолио-страна представља својеврсну синтезу урађеног и наученог у наставној јединици. Активност *exprésate*, као што је речено у уводном делу овог приручника, намењена је увежбавању вештине писања, односно писаног изражавања. У уводном делу дата је сажета информација о томе шта је „блог“ и по чему се разликује од дневника, са којим има доста заједничког. Након што ученици креирају своје блогове, нека их прочитају на часу и прокоментаришу.

Завршетак наставне јединице представља тест који обухвата најзначајније лексичке, граматичке и културне садржаје, као и комуникативне функције.

Решење завршног теста прве наставне јединице:

1 – b; 2 – b; 3 – c; 4 – c; 5 – a; 6 – a; 7 – c; 8 – c; 9 – c; 10 – *sangría, ido, pegar*.

На крају, не заборавите да подсетите ученике на одељак намењен аутоевалуацији.

Наставна јединица 2

SECRETO BIEN GUARDADO, EL QUE A NADIE SE HA CONTADO

Комуникативне функције:

- писање писама, разгледница, дневника, порука,
- казивање искустава у блиској прошлости (обнављање),
- преношење туђих речи (обнављање).

Граматички садржаји:

- сложени перфекат (употреба),
- сложени перфекат / прости перфекат (контрастирање),
- ортографија: неки ортографски знаци и акценат (1),
- прилози,
- личне заменице (директни и индиректни објекат),
- неуправни говор (преношење информација).

Лексички садржаји:

- лексика у вези са кореспонденцијом,
- ортографски знаци (обнављање),
- дискурзивне формуле (отварање, затварање, поштапалице итд.),
- изрази.

Културни садржаји:

- кореспонденција у хиспанском свету,
- језик SMS-а.

DICCIONARIO DE LA
LENGUA ESPAÑOLA

ACADEMIA ESPAÑOLA

EDICIÓN

УВОДНА ФОЛИО-СТРАНА (*Diccionario de la lengua española, RAE*)

Пословица која обележава другу наставну јединицу гласи *Secreto bien guardado, el que a nadie se ha contado*, чиме се указује на то да је мудро неке ствари чувати за себе, не одавати све своје тајне. Неки тајне бележе у дневнике, неки их дискретно откривају у виду песме, а све то присутно је управо у овој наставној јединици. С друге стране, писана реч служи и бољем информисању. Прави пример за то јесте речник, као, на пример речник шпанског језика Шпанске краљевске академије, представљен на преградној страни један је пример. Питајте ваше ученике да ли користе речнике, било матерњег или страног језика, и укажите им на предности њиховог коришћења.

ПРВА ФОЛИО-СТРАНА (СТР.22–23)

Када се говори о тајнама, готово никада не изостају оне љубавне. Тако је и на почетку друге лекције реч о љубави, заљубљености, тајним порукама.

Након краћег „загревања“ уводним питањима, пустите ученике да чују песму, а затим нека је и сами прочитају. Сигурно ће им се допасти! Питајте их да ли неко од њих пише поезију и да ли би били заинтересовани да, сви заједно, преведу неке од песама на шпански. Могли бисте да направите веома леп заједнички пано на коме би се нашле песме ученика из различитих разреда.

У песми *Amor con faltas de ortografía* употребљен је имперфекат индикатива, за казивање уобичајених радњи у прошлости, радњи које су се понављале. Можете да подсетите ученике на то, али не инсистирајте на употреби имперфекта нити на облицима. На песму се можете вратити касније, када нагласак буде био управо на употреби. Нарочит нагласак у песми је на ортографији, односно словима која у шпанском могу представљати тешкоћу, нарочито страним говорницима. Нагласак је и на облицима и употреби личних заменица у функцији директног и индиректног објекта, и то на трећем лицу. Када су у питању слова (*r/rr, g, j, z, h*), ученици треба да ураде активност на истој страни и напишу, у групама, бар по 10 речи које садрже свако од тих слова. Ако негде погреше, биће то добра прилика да им укажете на грешку и тиме смањите ризик од тога да се она понови.

За домаћи задатак ученици нека ураде вежбу 5 из радне свеске.

Решење вежбе 5:

a – zapatos d – junio
b – perro e – hospital
c – garaje f – hola

На наредном часу радите са ученицима на облицима и употреби личних заменица у функцији директног и индиректног објекта, а за то могу да вам послуже и вежбе 1 и 2 из радне свеске. Пре тога им наведите и додатне примере, из саме учионице. На пример, *Veo una mochila roja en la segunda fila. ¿La ves tú? No veo ningún paraguas en la clase. ¿Alguien lo ve?* итд.

Решење вежбе 1:

¿Ángela y Lucas ven...
... un gato? – No, no **lo** ven.
... una farmacia? – Sí, **la** ven.
... unos árboles? – Sí, **los** ven.
... una oficina de correos? – Sí, **la** ven.
... una cabina de teléfono? – Sí, **la** ven.
... coches? – Sí, **los** ven.
... un parque? – No, no **lo** ven.
... otras terrazas? – Sí, **las** ven.

Решење вежбе 2:

1 – c; 2 – e; 3 – b; 4 – a; 5 – d.

За домаћи ученицима задајте да код куће ураде вежбе 3 и 4 из радне свеске.

Решење вежбе 3:

1) ¿Has hecho ya los deberes? – Sí, **los** he hecho. / No, no **los** he hecho.
2) ¿Has comido pan esta mañana? – Sí, **lo** he comido. / No, no **lo** he comido.
3) ¿Has comprado un libro esta semana? – Sí, **lo** he comprado. / No, no **lo** he comprado.
4) ¿Has escuchado atentamente a tu profesora de....? – Sí, **la** he escuchado. / No, no **la** he escuchado.
5) ¿Has planeado tus vacaciones de invierno ya? – Sí, **las** he planeado. / No, no **las** he planeado.

Решење вежбе 4:

Salamanca, 14 de noviembre 2010

Querida Isabel,

¡Me gusta un chico! Sí, sí, ¡me gusta mucho! No sé si yo **le** gusto a él, pero tengo esperanzas. Nos conocemos, pero no me atrevo a preguntarle nada, si quiere ayudarme con las mates, por ejemplo. Tiene una sonrisa preciosa y **se** ríe cada vez que hablamos. ¿Crees que eso significa que **le** gusto, al menos un poco? Pero, tengo un problema: mi amiga Natalia también **se** ha enamorado de él. Ella no sabe que Nicolás me gusta, toda-

vía no **le** he dicho nada. Pero, algún día se lo tengo que decir. ¿Y qué **le** digo? Ay, no sé qué hacer. Ayúdame, si puedes.

Bueno, me despidó. **Le** mando muchos recuerdos a toda tu familia.

Un fuerte abrazo,
Carolina

На другој половини прве фолио-страни нагласак је на ортографији, тачније на појединим ортографским знацима и графичком акценту. Као увод служи текст под насловом *Vamos a poner los puntos sobre las íes*. Израз *poner los puntos sobre las íes* употребљен је у значењу 'разјаснити, прецизирати нешто (како би се избегла погрешна тумачења)'. У тексту се помињу поједини ортографски знаци, па можете да затражите од ученика да их напишу на табли. Затим им, сликовито, објасните значења израза који у свом саставу имају реч *punto*, као на пример:

• *estar a punto*: *Estoy a punto de estornudar – ¡aaaaaa, achís!, La clase está a punto de terminar;*

• *estar en su punto*: *Estoy preparando la comida, no sé si está buena o si hace falta echar más sal y pimienta, la pruebo y digo – ¡wow, está muy buena, está en su punto! No hace falta añadir nada;*

• *estar en punto muerto*: *Quiero intentar un experimento, llevo días intentándolo, pero está en punto muerto, no avanza;*

• *punto fuerte ⇔ punto débil / flaco*: *El punto fuerte de Ana es su paciencia, es muy paciente, pero su punto débil son los celos.*

Потом ученицима скрените пажњу на писање графичког акцента на многим речима које се завршавају на *ía*, у чему ће им помоћи ортографски подсетник. Уколико имате времена, урадите вежбу 6 из радне свеске, тако што ћете ви читати реченице како би ученици лакше уочили наглашене слоге и одређене гласове. Ако не буде времена да се та вежба уради на часу, нека је ученици ураде код куће.

Решење вежбе 6:

- 1) *Cuando éramos pequeños, **vivíamos** en el pueblo.*
- 2) *Cuando saludamos a un adulto por la mañana, normalmente decimos: ¡Buenos **días**!*
- 3) *Cada país tiene una **tradición** cultural diferente.*
- 4) *Todavía no hemos terminado la segunda **lección**.*
- 5) *Hoy he tomado una **decisión** importante.*

Урадите и вежбу повезивања ортографских знакова, како би ученици обновили како се који од њих зове. Након тога можете им дати краћи диктакт, с познатим речима, наглашавајући речи тачка, зарез, упитник итд.

Решење активности:

Punto → .

comillas → “ ”

signos de exclamación → ¡ !

coma → ,

(letra) mayúscula y minúscula → María; mes

Signos de interrogación → ¿ ?

Dos puntos → :

Punto y coma → ;

Puntos suspensivos → ...

Paréntesis → ()

Tilde (acento ortográfico) → ´

ДРУГА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 24–25)

На другој фолио-страни настављамо разговор о тајнама. Питања која се односе на писање дневника омогућиће ученицима да се припреме за наставак лекције, али и да обнове неке од садржаја (сложени перфекат, прилошке изразе за учесталост итд.). Након загревања пређите на слушање и читање текста, а затим нека ученици продискутују о ономе што су прочитали и повежу текст са сопственим искуствима, кажу да ли имају нешто заједничко са Адријаном, ауторком дневника, итд. Скрените им пажњу на устаљене изразе који су наглашени и у плавој етикети (*estar a tope de, ser una lata, tener negro a alguien, darle corte a alguien, darle pánico a alguien*). То можете да урадите и тако што ћете им навести додатне примере, а затим им поставите питања типа *¿Qué cosas te dan pánico?, ¿Te da corte hablar por primera vez con un chico / una chica que no conoces?* итд. Да бисте видели да ли су ученици разумели текст, нека ураде активност разумевања писаног текста са стране 25.

Решење активности:

1 – V; 2 – F; 3 – V; 4 – F; 5 – V.

Такође ученицима скрените пажњу на различите функције облика *los*: као члана и као заменице у служби директног објекта. Тражите од њих да и сами наведу по неколико примера.

Пошто је употреба заменица у служби директног и индиректног објекта веома важна, а понекад и сложена у шпанском језику, искористите прочитани текст да ученици у њему пронађу заменице у служби директног објекта, у трећем лицу јединине и множине (има их девет). Веома је важно да кажу на коју

именицу се односе, како бисте проверили да ли заиста схватају улогу заменице и њену употребу.

Решење активности:

*Por un lado me apetece un montón, porque van chicos de otros colegios. Y por otro, me da corte, precisamente por no conocer**los** (1). Es que soy la única que no **los** (2) conoce. Mis amigas **los** (3) han conocido en la discoteca y ya sabes que yo aún no tengo la edad para entrar en ellas.*

[**los** → los chicos (de otros colegios)]

*Ya es mala suerte ser la más pequeña de la clase, hasta diciembre no cumplo los dieciséis. La mayoría **los** (4) han cumplido ya y las dos que faltan se cuelan con carnés* falsos.*

[**los** → los (dieciséis) años]

*Claro que estas cuestiones no tienen ningún sentido si no me atrevo a pedirle permiso a mi madre. Pero me da pánico, **la** (5) conozco muy bien, va a llamar a la madre de Carmen para comprobar que efectivamente da una fiesta.*

[**la** → la madre]

*...hasta los pósters que pongo en mi cuarto. Sólo me ha dejado pegar uno en la puerta, así que **los** (6) voy rotando.*

[**los** → los pósters]

*Te cuento todos mis secretos, incluso **los** (7) más íntimos, **los** (8) que nadie sabe, eres mi confidente oficial, aunque tú no te enteras.*

[**los** → los secretos]

*Quizá un día me atreva a mandarte mi diario (no te preocupes, te **lo** (9) voy a traducir). Sé que eres una persona sensible y sabrás apreciarlo.*

[**lo** → el diario]

На наредном часу можете поново да искористите Адријанин дневник, за обогаћивање лексике – обраду антонима.

Решење активности:

Sustantivos

noche – **día**

minoría – **mayoría**

respuesta – **pregunta**

minúscula – **mayúscula**

Verbos

callar – **hablar**

salir – **entrar**

quitarse (la ropa) – **ponerse**

recibir – **dar**

Adverbios

fuera – **dentro**

allí – **aquí**

más – **menos**

Adjetivos

primero – **último**

blanco – **negro**

grande – **pequeño**

sano – **enfermo**

feísimo – **guapísimo**

verdadero – **falso**

За домаћи задатак или на часу уколико има времена, нека ученици ураде вежбу 7 из радне свеске. Вежба се надовезује на претходну активност – ученици треба да саставе реченице у којима ће употребити парове антонима.

Решење вежбе 7:

вежба ошвореној шииа.

У граматичком подсетнику на страни 25 груписани су неки од најучесталијих прилога, од којих су поједине ученици већ научили. Урадите на часу вежбу 8 из радне свеске, која се састоји у томе да ученици саставе реченице на основу датих речи, водећи рачуна о реду речи у реченици. У свакој од њих налази се и по један прилог, који треба да подвуку. Ученици могу да саставе по неколико реченица у којима ће употребити неке од прилога из табеле. Водите рачуна о томе да не употребе сви исте прилоге.

Решење вежбе 8:

- 1) Mis padres viven **abajo**.
- 2) Elena vive **cerca**.
- 3) Hemos sacado la mesa **fuera**.
- 4) Beatriz trabaja **aquí**.
- 5) Mi colegio está **lejos**.
- 6) **Ahora** no puedo salir. / No puedo salir **ahora**.
- 7) Tú has venido **muy rápido**.
- 8) **Nunca** hemos estado en China.

ТРЕЋА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 26–27)

Текст са стране 26 приказује готово уобичајену ситуацију у којој се налазе тинејџери и извесно неслагање с родитељима и браћом или сестрама. Текст би требало да буде занимљив ученицима, и тематски и садржајно, будући да су употребљени и узвици и поштапалице уобичајени за младе у Шпанији (*Oye, Hombre, ¡Anda ya!, Por Dios, ¡Venga!*). Осим тога, у тексту се јавља и изванредан број придева, које ученици треба да пронађу и групишу (придеви којима се описује нечији физички изглед и карактерне особине). Мотивишите ученике да направе сценски приказ дијалога или делова који су им занимљиви, уз обавезну употребу придева. Уколико желе, могу и да измене текст, прилагоде га неким „својим“ ситуацијама и на тај начин учине још занимљивијим.

Решење активности:

Aspecto físico: enano/a, bajo/a, gordo/a, paticorto/a, pequeño/a.

Carácter: pesado/a, loco/a, sarcástico/a.

У активности након текста ученици треба да резимирају разговор између Адријане, њеног брата и родитеља, што је одлична прилика да примене много тога што су научили будући да треба да пренесу туђе речи и воде рачуна о променама које то преношење подразумева (лица, прилози, присвојни придеви...). Наравно, не очекујте од ученика да преносе сваку реченицу, него да резимирају најважније, водећи рачуна о променама. Пре тога им задајте да код куће ураде вежбе 9 и 10 из радне свеске – да се подсети сложеног перфекта будући да ће га користити у препричавању како би избегли слагање времена.

Решење вежбе 9:

вежба отвореног типа.

Решење вежбе 10:

- *Invitar a comer a toda la familia* → ***Han invitado*** a comer a toda la familia.
- *Comprarse una casa en la playa* → ***Se han comprado*** una casa en la playa.
- *Comprarse un coche (Miguel)* → Miguel ***se ha comprado*** un coche.
- *Viajar a la República Dominicana* → ***Han viajado*** a la República Dominicana.
- *Donar dinero a un hospital infantil* → ***Han donado*** dinero a un hospital infantil.
- *Empezar a ir a una escuela de baile (Celia)* → Celia ***ha empezado*** a ir a una escuela de baile.

- *Hacer un curso intensivo de inglés (Miguel) → Miguel **ha hecho** un curso intensivo de inglés.*
- *Casarse → **Se han casado.***

Решење активности (једно од могућих):

Querido diario:

Hoy he estado en casa de Adriana. Está loca por ir a la fiesta de Carmen. Pero, no sabe qué ponerse y por eso está nerviosa. Además, dice que no tiene nada que ponerse. Sin embargo, su hermano le ha dicho que eso no es verdad porque no ha crecido y sigue pequeña. Ella también cree que es baja, gorda y paticorta. Adriana le ha preguntado a su madre si puede ir a la fiesta de Carmen. Su madre le ha dicho que sí y le ha preguntado a qué hora termina la fiesta. Adriana le ha dicho que a las dos o a las tres y su padre cree que eso es tarde. Adriana se ha enfadado...

У наставку фолио-странице ученици имају прилику да дискутују о савременој преписци и комуницирању уопште, те ће моћи да се усредсреде на формалне и неформалне облике преписке. Текст *La correspondencia* доноси лексику у вези са преписком, устаљене изразе којима се почиње или завршава неко писмо или разгледница, као и подсећање на то колико су важна правописна правила. Можете да испишете на табли све речи које се односе на ову тему. Примери различитих врста преписке налазе се на наредној фолио-страни, на страни 28.

ЧЕТВРТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 28–29)

Нека ученици прочитају текстове писма, разгледнице, честитке, електронске поште, а затим нека и сами напишу неко писмо, разгледницу и сл., формално или неформално (поделите их у групе). Затим им пустите песму (*20 de abril*, индекс 13), коју они треба да резимирају у облику писма. Уколико им је тешко, помозите им и скрените пажњу на неке од важнијих сегмената.

Текст песме:

CELTAS CORTOS, 20 DE ABRIL

20 de abril del 90

Hola, chata, ¿cómo estás?

¿Te sorprende que te escriba?

Tanto tiempo, es normal.

Pues es que estaba aquí solo.

Me había puesto a recordar,

me entró la melancolía

y te tenía que hablar.

¿Recuerdas aquella noche

en la cabaña del Turmo,

*las risas que nos hacíamos
antes todos juntos?
Hoy no queda casi nadie de los de antes
y los que hay, han cambiado,
han cambiado, sí!*

*Pero bueno, ¿tú qué tal? Di:
"Lo mismo". Hasta tienes críos.
¿Qué tal te va con el tío ese?,
espero sea divertido.*

*Yo la verdad, como siempre
sigo currando en lo mismo,
la música no me cansa
pero me encuentro vacío.*

*Bueno pues ya me despido.
Si te mola, me contestas.
Espero que mis palabras
desordenen tu conciencia.*

*Pues nada, chica, lo dicho:
hasta pronto, si nos vemos.
Yo sigo con mis canciones
y tú sigue con tus sueños.*

<http://www.youtube.com/watch?v=4yP0oQ-E60&feature=related>

Решење активности (једно од могућих):

Fecha: 20 de abril de 1990

Saludo: Hola, chata, ¿cómo estás?

Contenido de la carta: Te escribo después de tanto tiempo. Estaba solo, me acordé de ti y decidí escribirte. ¿Te acuerdas de aquella noche cuando estuvimos en la cabaña y nos reíamos juntos? Ahora no hay casi nadie, y todos han cambiado. Y tú, ¿qué tal? ¿Cómo te va con tu marido? Espero que bien. Yo sigo igual, la música me gusta todavía, pero me siento vacío.

Despedida: Bueno, pues, me despido. ¡Hasta pronto!

У наредној активности ученици треба да исправе ортографске грешке (понуђене су им опције).

Решење активности:

*Un día, Daniel, hijo de Pepe, entregó a su padre una carta del maestro. Pepe **abrió el sobre** y encontró dentro una nota que **decía**: "Sintiéndolo mucho, tengo*

que comunicarle que **he** suspendido a su hijo en el examen de matemáticas, porque ha copiado del **ejercicio** de un compañero”.

Pepe, como es lógico, se enfadó mucho y se fue directamente a la escuela, para pedir explicaciones al profesor. Éste, **muy** pacientemente, aclaró a Pepe que, al **corregir** los exámenes, comprobó que dos de ellos, el de Daniel y el de Joaquín García, otro chico del curso, tenían todas las respuestas **iguales**.

– Y ¿cómo sabe usted que es **mi** hijo el que ha copiado del compañero, y no a la inversa? – le dijo Pepe al maestro.

– Pues muy **fácil** – contestó **él**, sonriendo -: porque en la respuesta a la tercera pregunta Joaquín ha contestado: No me la **sé**. Y la contestación de Daniel ha sido: Yo tampoco.

(adaptado de J.D.Luque Durán & L.Luque Nadal, *Nuevas narraciones españolas* 4, Madrid, SGEL, 2002)

Потом их подсетите да у шпанском језику постоје парови речи које се разликују управо по графичком акценту (ортографска етикета). Затражите од њих да и сами дају по неколико примера, а затим урадите вежбу 11 из радне свеске.

Решење вежбе 11:

- 1) ¿Sabes cuándo vienen?
– No, no lo **sé**.
- 2) Perdona, Paco, no **te** he oído. ¿Qué has dicho?
- 3) Mamá, ¿ha llamado **mi** amiga Ana?
– No, no ha llamado.
- 4) Y **tú**, ¿cómo te llamas?
- 5) Niños, ¿tenéis hambre?
– **Sí**, tenemos mucha hambre.
- 6) **Si** no me dices la verdad, me voy a enfadar.
- 7) Marta, ¿este es **tu** bolígrafo?
– No, no es mío. No sé de quién es.
- 8) Me encanta la música pop.
– Pues a **mí** no. Me gusta más la música rock.
- 9) ¿Puedo usar **el** teléfono fijo?
Por supuesto.
- 10) Señor Suárez, ¿quiere tomar un café o un **té**?
- 11) Yo quiero un zumo de manzana.
– ¿Y tu amigo?
– No tengo ni idea de lo que **él** quiere tomar.
- 12) ¿Cómo **se** llama tu mejor amigo?

Ученици су до сада вероватно и сами уочили да постоје два прошла времена за изражавање свршених радњи. Како би што лакше могли да уоче разлику у употреби ових времена (сложени и прости перфекат), упутите их на граматички листић, односно табелу са стране 29. Не тражите од ученика

да напамет уче прилоге и прилошке изразе који се користе уз једно или друго време, него покушајте, на што већем броју примера, да им укажете на разлику у употреби. Најважније је да схвате да се сложени перфекат користи за казивање радњи које су завршене у временском интервалу који још увек траје, дакле, обухвата и садашњост, тј. тренутак говорења, за разлику од простог перфекта, који изражава радњу завршену у неком прошлом тренутку, који нема додирних тачака са тренутком говорења. Могуће је да је неко од њих чуо само прости перфекат, па треба да им кажете да се у земљама хиспанске Америке употребљава прости перфекат, док се у Шпанији користе оба перфекта. Важно је да схвате да разлика међу њима постоји, али да ће њихов искази бити разумљиви и ако употребе само прости перфекат. Када је реч о контрастирању ова два времена, можете да им наведете примере типа:

Ayer me levanté a las siete. El día de ayer terminó y hoy es nuevo día. Ayer fue martes, y hoy es miércoles. ⇔ *Esta mañana me he levantado a las ocho. Esta mañana forma parte del día de HOY, y el día de hoy todavía no ha terminado, dura todavía.*

El año pasado conocí a una chica muy interesante. El año pasado terminó, y ahora estamos en otro año. ⇔ *Este año he conocido a una chica muy interesante. Este año no ha terminado todavía, dura todavía.*

Након тога можете да пређете на активност са стране 30.

ПЕТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 30–31)

У првој активности (страна 30) ученици треба на основу података на листићима да напишу шта је свако од деце *већ* урадио, а шта није *још увек*, где би, логично, требало да употребе сложени перфекат. Када ураде задатак, можете да им кажете да замисле да су Марина, Кармен и Тобијас све урадили *пре два дана*, како би све наведене радње исказали у простом перфекту.

Решење активности:

Marina **ya** ha comprado platos de cartón y vasos y cubiertos de plástico. También ha escrito las invitaciones con Carmen y Tobías. **Todavía no** ha ido con Carmen al supermercado para hacer la compra y todavía no ha arreglado el vestido.

Carmen **ya** ha enviado las invitaciones, pero **todavía no** se ha cortado el pelo, no ha ordenado la casa de Tobías con Marina y Tobías y no ha decidido qué ponerse.

Tobías **ya** ha pedido permiso a sus padres. **Todavía no** ha quitado las alfombras, no ha escogido las canciones para la fiesta y no ha avisado a los vecinos.

Hace dos días...

Marina **compró** platos de cartón y vasos y cubiertos de plástico, **escribió** las invitaciones con Carmen y Tobías, **fue** con Carmen al supermercado para hacer la compra y **arregló** el vestido.

Carmen **se cortó** el pelo, **ordenó** la casa de Tobías con Marina y Tobías, **decidió** qué ponerse y **envió** las invitaciones.

Tobías **pidió** permiso a sus padres, **quitó** las alfombras, **escogió** las canciones para la fiesta y **avisó** a los vecinos.

Наредне две активности су отвореног типа.

За домаћи ученицима задајте да ураде вежбу 12 из радне свеске, а на часу могу да ураде, у паровима, вежбе 13 и 14.

Решење вежбе 12:

Leyenda del verdadero Amigo

Dice una linda leyenda árabe que dos amigos viajaban por el desierto y en un determinado punto del viaje discutieron. El otro, ofendido, sin nada que decir, escribió en la arena:

Mi mejor amigo me pegó una bofetada en el rostro.

Siguieron adelante y llegaron a un oasis donde decidieron bañarse.

El que había sido abofeteado comenzó a ahogarse, pero su amigo le ayudó. Al recuperarse, escribió en una piedra:

Mi mejor amigo me salvó la vida.

Intrigado, el amigo preguntó:

¿Por qué después que te lastimé, escribiste en la arena y ahora escribes en una piedra?

Sonriendo, el otro amigo respondió:

Cuando un gran amigo nos ofende, debemos escribir en la arena donde el viento del olvido y el perdón se encargan de borrarlo y apagarlo; por otro lado cuando nos pasa algo grandioso, debemos grabarlo en la piedra donde viento ninguno en todo el mundo puede borrarlo.

Други део вежбе је отвореног типа.

Решење вежбе 13:

El Buen Amigo

Había una vez un muchacho quien tenía un mal temperamento. Un día su padre le dio una bolsa de clavos y le dijo que cada vez que perdiera los nervios, debía clavar uno en la parte de atrás de la cerca. El primer día el muchacho puso 37 clavos en la cerca.

En las siguientes semanas, así como iba aprendiendo a controlar su ira el número de clavos iba disminuyendo gradualmente. Descubrió que era más fácil controlar su temperamento que poner aquellos clavos en la cerca y finalmente llegó el día en que el muchacho no perdió su templanza para nada. Le dijo a su padre acerca de esto y él le recomendó quitar un clavo por cada día en el que era capaz de controlarse.

Los días pasaron y el muchacho finalmente quitó todos los clavos. El padre tomó a su hijo de la mano y lo llevó a la cerca. Le dijo: „Lo has hecho bien, hijo, pero observa los agujeros en la cerca. La cerca nunca volverá a ser la misma. Cuando dijiste cosas enfadado, ellas dejaron una cicatriz. No importa cuántas veces digas lo siento, la herida seguirá ahí“.

Una herida verbal es tan mala como una física. Efectivamente, los amigos son joyas muy raras. Ellos te hacen reír y te animan. Te prestan atención, comparten palabras de elogio y siempre quieren abrirte su corazón.

Perdóname, por favor, si alguna vez hice un agujero en tu cerca.

(adaptado de: <http://www.enbuenasmanos.com>)

Решење вежбе 14:

1 – a; 2 – b; 3 – b; 4 – b; 5 – a.

Вежбу број 15 нека ученици ураде код куће (отвореног је типа), а затим саставе прочитајте на часу. Изаберите најбоље од њих и ставите их на пано или нека postanу део новина односно часописа који могу да праве током године, а који би обухватао најбоље, најлепше, најоригиналније или најдуховитије саставе, цртеже, песме, итд.

Оно што је сигурно интересно ученицима овог узраста јесу и SMS поруке и скраћенице које се у њима употребљавају. Нека покушају да „дешифрују“ поруку са стране 30, а затим заједно погледајте скраћенице на наредној страни и повежите их с одговарајућим значењем.

Решење активности:

Te espero en la casa de Carla a las 7 de la noche para ir al concierto. Besos.

Решење активности:

1 – j	8 – p	15 – l
2 – o	9 – i	16 – b
3 – t	10 – a	17 – h
4 – f	11 – g	18 – q
5 – e	12 – ñ	19 – d
6 – r	13 – m	20 – s
7 – k	14 – n	21 – c

Након тога поделите ученике у групе како би урадили активност у којој треба да упишу одговарајуће глаголе или синтагме. Активност након ове је отвореног типа.

Решење активности:

:(	tristeza	estar triste
:‘(	lagrimas	llorar
:	decepción	estar decepcionado/a
:S	confusión	confundirse; estar confundido/a
:)	alegría	alegrarse; estar alegre
:D	sonrisa	sonreír
xD	carcajada	reírse a carcajadas
;)	guiño	guiñar un ojo
:p	lengua	sacar la lengua
o	bostezo	bostezar

(www.wikipedia.es)

ШЕСТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 32–33)

Како је у другој наставној јединици било речи о преписци, на последњој фолио-страни ученици треба да замисле да су у Барселони и да пошаљу разгледницу неком другу, другарици, рођаку итд. Подсетите их да воде рачуна о основним елементима које треба да садржи разгледница, формалном или неформалном обраћању, те о ортографији, као што увек треба да чине у писаном изражавању.

Најзад, завршни тест и аутоевалуација треба да покажу шта су ученици усвојили, као и шта им представља тешкоћу, како би оно што је недовољно јасно могло да се објасни на време, односно како би се ученицима олакшало усвајање садржаја који следе у наредним лекцијама.

Решење завршног теста друге наставне јединице:

1 – b ; 2 – c ; 3 – a ; 4 – c ; 5 – a ; 6 – c ; 7 – c ; 8 – c ; 9 – b ; 10 – *sueño, atentamente, como.*

Наставна јединица 3

A PALABRAS NECIAS, OÍDOS SORDOS

Комуникативне функције:

- разговор телефоном,
- повезивање различитих радњи у прошлости,
- изражавање квалитета, осећања и расположења,
- описи,
- невербална комуникација: гестови.

Граматички садржаји:

- прости перфекат (обнављање; неправилни глаголи *pedir, servir* итд.),
- прости перфекат / имперфекат (контрастирање),
- глаголске перифразе с герундом,
- ортографија: “Q” / “C”.

Лексички садржаји:

- придеви и именице који означавају квалитет, осећања, расположења,
- скраћенице,
- називи делова тела (обнављање),
- глаголи везани за фацијалне и телесне покрете.

Културни садржаји:

- „језик“ лепезе у шпанској култури,
- гестови.

David Bisbal, España

Lionel Messi, Argentina

УВОДНА ФОЛИО-СТРАНА (*Rigoberta Menchú, Guatemala; David Bisbal, España; Lionel Messi, Argentina; Paulina Rubio, México; Gabriel García Márquez, Colombia*)

Пословица *A palabras necias, oídos sordos* значи да не треба слушати нити обраћати пажњу на коментаре који нису садржајни и мудри. Сматра се да изрека потиче још од Аристотела. Наиме, када је један човек, који је много „причао у празно“, дошао да се извини Аристотелу због празне приче, овај му је одговорио да нема потребе јер га није ни слушао, већ је размишљао о другим стварима. У овој наставној јединици биће речи и о другој врсти комуникације, невербалној, што показује и преградна страна. Питајте ученике да ли су им познате неке од личности са слике и знају ли чиме се баве (*Rigoberta Menchú es guatemalteca y es activista de los derechos humanos que ganó el Premio Nobel de la Paz en 1992; David Bisbal es un cantante español; Lionel Messi es argentino y es futbolista; Paulina Rubio es una cantante mexicana; Gabriel García Márquez es un escritor colombiano que recibió el Premio Nobel de Literatura en 1982*), а затим и шта мисле да представља оно што ове личности показују рукама.

ПРВА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 36–37)

Текст са прве фолио-странице надовезује се на преградну страну. Са ученицима треба да разговарате о начину на који разговарају са својим друговима. Затим пустите аудио-запис текста *Hablar por teléfono*, а потом нека ученици прочитају текст. Он садржи важне и занимљиве граматичке и лексичке садржаје: глаголске перифразе с герундом (*estar + gerundio, pasar + tiempo + gerundio, llevar + tiempo + gerundio, seguir + gerundio*) и скраћене облике неких именица (*profe, cumple, finde, porfa, compi, cole*). Подсетник који се односи на глаголске перифразе налази се на страни 37. Нека ученици ураде на часу и вежбу 1 из радне свеске.

Решење вежбе 1:

1 – *b*; 2 – *a*; 3 – *a*; 4 – *b*.

Као што се говори у активности која следи, у тексту је употребљен прости перфекат, будући да је аутор текста из Доминиканске Републике, дакле, Хиспанске Америке. Помозите ученицима да у тексту нађу четири случаја у којима прости перфекат може да се замени сложеним. У сва четири случаја у питању је незавршен временски период (*hoy*).

Решење активности:

- ¿Hiciste todas las tareas? ¿Qué hiciste esta tarde? ¿Cómo estuvo tu hermano hoy? ¿Alguien llamó?

→ ¿**Has hecho** todas las tareas? ¿Qué **has hecho** esta tarde? ¿Cómo **ha estado** tu hermano hoy? ¿Alguien **ha llamado**?

У активности која следи (телефонски разговор) ученици имају прилику да се подсети на који начин се одговара на један телефонски позив, али и да виде неправилне облике простог перфекта глагола с наставком *-ar* коме претходи глас [k], као што су *aparcar*, *sacar*, *marcar*, итд., на шта упућује и ортографска етикета. Дијалог ће им омогућити и да прошире лексичку корисним глаголским колокацијама везаним за ову тематику, наведеним у лексичкој етикети (*hablar por teléfono*, *colgar el teléfono*, *sonar el teléfono*, *marcar un número de teléfono*). Нека ученици у паровима напишу краће саставе у којима ће употребити те конструкције и који ће укључити и различите телефонске разговоре, а код куће самостално ураде вежбу 2 из радне свеске (вежба је отвореног типа), као и вежбу 3.

Решење вежбе 3:

- *Soy el mejor panadero en esta kalle.* → *Soy el mejor panadero en esta **calle**.*
- ¿*Dónde has aparcado el coche?* → ¿*Dónde has **aparcado** el coche?*
- *Me gusta mucho el keso.* → *Me gusta mucho el **queso**.*
- *Ayer marqué un número equivocado de teléfono.* → *Ayer **marqué** un número equivocado de teléfono.*
- *"I love you" se dice en español Te kiero.* → *"I love you" se dice en español Te **quiero**.*
- ¿*Quándo es tu cumpleaños?* → ¿***Cuándo** es tu cumpleaños?*

Наредна активност (индекс 16) доприноси развијању вештине усменог разумевања.

Текст поруке:

"Hola, pareja. Soy Eduardo. ¿Dónde andáis?... Esta es la tercera vez que os llamo y no os encuentro nunca en casa... Bueno... Es para deciros que hemos pensado que es mejor salir después de comer que a primera hora de la mañana. A lo mejor sobre las cinco o así sería buena hora. Hará un poco más de calor, pero seguramente vamos a encontrar menos tráfico. ¿Qué os parece? ¿Es que he oído en las noticias que las primeras y las últimas horas del día son las peores.

De todas formas, por favor, llamadme para confirmar todo esto, porque si decidimos salir después, tenemos que llamar al hotel para decir que llegamos más tarde de lo previsto. Además, tenemos que decidir todavía qué coche vamos a llevar, si el vuestro o el de Andrea.

Espero vuestra llamada. Hasta luego."

Решење активности:

1 – V; 2 – V; 3 – F; 4 – V; 5 – F.

Текст *La isla de los sentimientos* веома је занимљив и поучан, а при том одлично илуструје употребу простог перфекта (*pretérito indefinido*) и имперфекта и садржи велики број именица које ће ученицима омогућити и олакшати да науче и њима одговарајуће глаголе и придеве. Нека ученици допуне текст одговарајућим облицима глагола у простом перфекту, а потом, пошто је текст дужи, пустите их да га прочитају више пута. У тексту је болдована за ученике нова група неправилних глагола, који се мењају као глагол *pedir*, као што је и наглашено у одговарајућој етикети.

Решење активности:

La Isla de los Sentimientos

Cuentan que una vez se reunieron en un lugar de la tierra todos los sentimientos y cualidades de los hombres. Cuando **el aburrimiento** bostezó por tercera vez, **la locura**, como siempre tan loca, propuso: – Vamos a jugar al escondite.

El odio no quiso participar porque lo odiaba todo. **La curiosidad** levantó la ceja y preguntó sorprendida: ¿Al escondite? **La alegría** dio tantos saltos que convenció a **la duda**. Pero no todos quisieron participar. **La verdad** y **la cobardía** prefirieron no esconderse: la verdad, porque al final siempre la encuentran, y la cobardía prefirió no arriesgarse.

Uno, dos, tres.... comenzó a contar la locura. La primera en esconderse fue **la pereza**, que como siempre se quedó tras la primera piedra del camino. **La envidia** se escondió tras la sombra del **éxito**. **La generosidad** casi no alcanzaba a esconderse, pues cada sitio que hallaba le parecía maravilloso para alguno de sus amigos: que si un lago cristalino... ¡ideal para **la belleza**!.... que si el hueco de un árbol... ¡perfecto para **la timidez**! que si una ráfaga de viento.... ¡magnífico para **la libertad**!... Finalmente se ocultó en un rayito de sol. **El egoísmo**, en cambio, encontró un sitio muy bueno desde el principio... ventilado, cómodo... pero sólo para él. **La mentira** se escondió en el fondo de los océanos – mentira, en realidad se fue detrás del arco iris, y **la pasión** en el centro de los volcanes. **El olvido**... se me olvidó dónde se metió, pero eso no es lo importante. Cuando la locura contaba 998, 999... **el amor** era el único sin esconderse, pues todo se encontraba ya ocupado. Entonces, vio un rosal y decidió esconderse entre sus flores...

La locura comenzó a buscar. La primera en aparecer fue la pereza, a tan sólo tres pasos de una piedra. Luego encontró a la envidia y, claro... de ahí pudo deducir dónde estaba el éxito. Al egoísmo no tuvo ni que buscarlo, pues él solito salió corriendo de su escondite, que resultó ser un nido de avispas. De tanto caminar, **sintió** sed y al acercarse al lago, descubrió a la belleza. Con la duda resultó más fácil todavía, estaba sentada sobre una cerca sin decidir aún de qué lado esconderse.

Así fue encontrando a todos. Sólo el amor no aparecía por ningún sitio. La locura lo **siguió** buscando. Lo buscó detrás de cada árbol, en cada rincón del Planeta... y cuando estaba por rendirse, vio el rosal. Tomó una rosa y comenzó a mover las ramas, cuando de pronto... se escuchó un doloroso grito. Las espinas **hirieron** en los ojos al amor. La locura no sabía qué hacer para disculparse... Lloró, rogó, **pidió** perdón y hasta prometió ser su lazarillo.

Desde entonces... **EL AMOR ES CIEGO Y LA LOCURA SIEMPRE LO ACOMPAÑA...**

(texto adaptado de: <http://elenet.org/multimedia/enlinea/lecturas/sentimientos/>)

Kao što se traži u narednoj aktivnosti, podsetite se koji su od upotrebljenih glagola nepravilni u простом перфекту, обновите њихове облике кроз примере, дакле у контексту, а затим ученицима за домаћи задајте да ураде вежбу 6 из радне свеске.

Решење активности:

- *quiso, quisieron (querer), dio (dar), fue (ser), pudo (poder), tuvo (tener), vio (ver).*
- *preferir, sentir, seguir, herir, pedir.*

Решење вежбе 6:

- 1) *Mi mejor amigo me **pidió** perdón por haberme ofendido.*
- 2) *Ayer fuimos a un restaurante muy caro donde nos **sirvieron** un helado buenísimo.*
- 3) ***Sentí** mucho miedo cuando **vi** aquellos perros tan grandes.*
- 4) *Jorge **se vistió** muy rápido cuando **se dio** cuenta de que llegaba tarde.*
- 5) *Mis padres **se rieron** mucho cuando les **conté** el chiste.*

На наредном часу нарочито порадите на лексици, а у томе ће вам помоћи активности са стране 39.

Решење активности:

E	A	C	O	B	A	R	D	E	M	L	Q
X	M	C	S	E	O	E	B	K	O	E	A
E	O	O	O	N	V	R	P	C	R	X	Z
T	R	Z	Z	V	B	G	O	B	E	I	Y
Z	O	O	E	I	I	E	E	O	D	T	G
U	S	D	R	D	D	L	Ñ	D	A	O	E

P	O	I	E	I	L	A	R	I	D	S	N
O	E	R	P	O	D	X	D	M	R	O	E
Ñ	R	R	K	S	U	I	H	I	E	T	R
S	B	U	Q	O	D	V	G	T	V	A	O
W	I	B	E	G	O	I	S	T	A	L	S
A	L	A	P	A	S	I	O	N	A	D	O
O	D	I	O	S	O	R	I	T	N	E	M
N	L	C	U	R	I	O	S	O	S	Ñ	W

La forma neutra la tienen los siguientes adjetivos: *alegre, cobarde, libre, egoísta.*

Решење активности:

				S	O	R	P	R	E	S	A	
	I	M	P	O	R	T	A	N	C	I	A	
F	A	C	I	L	I	D	A	D				
			P	E	R	F	E	C	C	I	O	N
	B	O	N	D	A	D						
			M	A	R	A	V	I	LL	A		
				D	O	L	O	R				

Нека ученици код куће ураде вежбе 4 и 5 из радне свеске, које се надовезују на садржаје урађене на часу.

Решење вежбе 4:

- 1) *Alguien se lleva una sorpresa cuando alguien lo **sorprende**.*
- 2) *Decimos que alguien es mentiroso si **miente** mucho.*
- 3) *Cuando alguien siente aburrimiento es porque se **aburre**.*
- 4) *Hay personas olvidadizas, que siempre **olvidan** cosas.*
- 5) *También hay personas enamoradizas, porque se **enamoran** fácilmente.*
- 6) *El amor lo sienten las personas que se **aman**.*

Решење вежбе 5:

- 1) *Cuando algo nos parece muy interesante y nos despierta la curiosidad decimos que es muy **CURIOSO**.*
- 2) *Si alguien teme a todo y no tiene valor para hacer muchas cosas, decimos que es **COBARDE**.*

- 3) *Alguien es TÍMIDO si siente mucha vergüenza y habla poco.*
- 4) *A nadie le gusta ver películas que no son interesantes, o sea, que son ABURRIDAS.*
- 5) *Si una persona no comparte nada con nadie, decimos que es muy EGOTISTA.*
- 6) *Al contrario, si alguien comparte con todos todo lo que tiene, es muy GENEROSO.*

ТРЕЋА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 40–41)

Пошто су ученици научили придеве којима могу да опишу нечији карактер, подстакните их да их примене на прву активност са треће фолио-странице (стр. 40). Активност је отвореног типа. Уколико су заинтересовани, ученици могу да говоре и о карактерним особинама својих другова, рођака, комшија итд. Можете да им донесете и слике из часописа на основу којих би они сажето говорили о карактерним особинама приказаних особа.

На наредном часу позабавите се контрастирањем имперфекта и простог перфекта, а у томе ће вам помоћи граматички подсетник који се налази на истој страни, као и активности са стране 41. Немојте ученике замарати сувопарним теоријским објашњењима о употреби ових времена, него им, након што прочитате објашњење и погледате илустрацију са стране 40, изнова илуструјте употребу са више контекстуализованих примера. На пример:

Anoche, mientras yo veía la tele, mi hermano hablaba con un amigo.

Anoche, mientras yo veía la tele, se fue la luz.

Mi madre, cuando era joven, practicaba kárate. No era muy alta, pero era muy guapa y tenía mucha gracia.

Пустите им да слушају текст *El profesor expeditivo*, а затим урадите активност у наставку, у којој ученици треба да издвоје реченице које илуструју одговарајућу употребу и наведу о ком глаголском времену је реч (имперфекат или прости перфекат). У неким ситуацијама ученици неће бити сигурни да ли је у питању опис, упоредне радње или околности, будући да може да се ради о опису околности, ситуације, услед чега ће моћи да их сврстају и у две употребе. У сваком случају, циљ је да препознају о ком времену је реч и да умеју да га примене.

Решење активности:

	Frases	Tiempo verbal
Descripción	<i>Cuando Tomás era pequeño, era un niño muy travieso y rebelde. Era pelirrojo, tenía pecas y llevaba gafas.</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>

	Frase	Tiempo verbal
Acciones habituales en el pasado	No le gustaba ir a la escuela. No prestaba atención en las clases, hablaba mucho y se reía . Mientras el maestro explicaba las lecciones, Tomás hacía reír a sus compañeros. Por eso, su maestro se ponía muy nervioso.	Pretérito imperfecto
Acciones paralelas en el pasado	<u>Mientras</u> el maestro explicaba las lecciones, Tomás hacía reír a sus compañeros.	Pretérito imperfecto
Circunstancias	Cuando Tomás era pequeño... Tomás, que tenía entonces seis años... ...se acercó adonde estaba sentado...	Pretérito imperfecto
Acciones únicas, terminadas en el pasado	<u>Un día</u> , el maestro comenzó a explicar el alfabeto. Pintó las letras en la pizarra y empezó a decir a los alumnos el nombre de cada una de ellas. Tomás (...) dijo ... El maestro se hizo el sueco y siguió volvió a intervenir Tomás. Tomás siguió interrumpiendo de esta manera, hasta que el maestro, harto ya de él, se acercó adonde estaba sentado y, tirándole de la oreja, le sacó del pupitre y le llevó a la pizarra. ... le preguntó el maestro. ... se quejó Tomás.	Pretérito indefinido

Подстакните ученике да и сами испричају нешто о себи или свом брату / сестри када су били млађи или да испричају неку анегдоту, трудећи се да употребе ова два прошла времена. Код куће нека ураде, у пару, вежбу 9 из радне свеске, коју ћете обавезно заједно да проверите на наредном часу. Не очекујте од ученика да апосолутно сваку реченицу сместе у одговарајући контекст, тим пре што има и примера индиректног говора са слагањем времена, што ће учити знатно касније, на неком вишем нивоу. Важно је да препознају, а нарочито примене током времена, ситуације које су доста транспарентне, „чисте“, а временом ће, како буду проширивали своја језичка знања, усвајати и оне теже. На часу урадите и вежбе 7 и 8 из радне свеске. У вежби 7 ученици ће имаће прилику да се подсети бројева и датума, али и да примене прошла времена.

Решење вежбе 9:

	Frase	Tiempo verbal
Descripción	<i>María era una chica muy tímida</i> ... <i>Era tan tímida, tan tímida que no se atrevía a decirle cuánto le gustaba...</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>
Acciones habituales en el pasado	<i>... cada semana iba a la librería y compraba un libro.</i> <i>Ella se quedaba embobada mirándole mientras él le hablaba del libro y se lo envolvía para regalo. Pero nunca los leía, ni tan siquiera los desenvolvía, tan solo los compraba para estar cerca de él.</i> <i>... no dejaba de pensar en Pedro...</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>
Acciones paralelas en el pasado	–	<i>Pretérito imperfecto</i>
Circunstancias	<i>María era una chica muy tímida, que estaba enamorada de Pedro, un chico que trabajaba en una librería.</i> <i>... que no se atrevía a decirle...</i> <i>...el papel que lo envolvía...</i> <i>... había dedicatorias de amor...</i>	<i>Pretérito imperfecto</i>
Acciones únicas, terminadas en el pasado	<i><u>Un día</u>, María se armó de valor y decidió ir a la librería y decirle a Pedro...</i> <i>Se puso su vestido más bonito y se encaminó hacia la librería...</i> <i>Cuando llegó a la librería preguntó por Pedro, pero el librero le dijo...</i> <i>María se puso muy triste.</i> <i>Cuando llegó a casa...</i> <i>...decidió leer el último libro...</i> <i>Le quitó el papel...</i> <i>... cuando abrió la tapa, pudo leer una dedicatoria...</i> <i>María comenzó a desenvolver y abrir todos los libros (...) y descubrió que...</i> <i>María se sintió feliz...</i>	<i>Pretérito indefinido</i>

Решење вежбе 7 (једно од могућих):

Se llama Destiny Hope Cyrus y nació el 23 de noviembre de 1992. Su mote es “Miley”, que tiene que ver con la palabra inglesa “smiley”. Habla dos idiomas: inglés y español. En el año 2003 debutó en el cine, interpretando / cuando interpretó a una adolescente. El 22 de junio de 2006 tuvo su primer concierto como Hanna Montana, y sacó / publicó su primer disco el 24 de octubre de 2006 / de ese mismo año. En 2008 realizó una de las voces principales en la película infantil “Bolt” y el 10 de abril del año 2009 estrenó la película “Hanna Montana The Movie”. También participó en los premios Grammy, en 2010. En el año 2007 era la actriz más joven mejor pagada del mundo. Tiene un perro que se llama Loco.

Решење вежбе 8:

*Ahora, Ana y Marcos **salen** poco. Antes, Ana y Marcos **salían** mucho.
 Ahora **están** cansados y antes **estaban** alegres.
 Ahora **pasan** mucho tiempo con el bebé y antes **se relacionaban** con mucha gente.
 Ahora **se acuestan** y **se levantan** muy pronto, mientras que antes **se acostaban** tarde.
 Ahora **duermen** poco y antes **dormían** mucho.
 Ahora no **tienen** tiempo libre. Antes, **tenían** tiempo para todo.*

ЧЕТВРТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 42–43)

Ова фолио-страница уводи ученике у тему невербалне комуникације. Са ученицима разговарајте о тој теми. Питајте их шта мисле да представља слика на којој су приказани различити покрети рукама. Питајте их и да ли они имају неке тајне знаке којима се споразумевају са својим друговима. Објасните им слику – на тај начин ћете обновити шпанску абецеду, а након тога пређите на наредну активност, коју раде у групи.

На наредном часу упознајте ученике с „језиком лепезе“ у шпанској култури (текст *El lenguaje de los abanicos*). У активностима које следе ученици ће, на занимљив и дискретан начин, имати прилику да обнове називе делова тела, а за домаћи им задајте да ураде вежбу 10 из радне свеске.

Решење вежбе 10:

Лева страна слике:

*pelo
 cabeza
 dedo
 mano
 codo
 rodilla*

Десна страна слике:

*ceja
 ojo
 oreja
 mejilla
 nariz
 boca / labios
 barba
 cuello
 brazo
 pierna
 pie*

ПЕТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 44–45)

Пета фолио-страна посвећена је гестовима, будући да се у различитим земљама неретко употребљавају различити гестови, или исти гестови имају различито значење, што може довести до забуне и неразумевања контекста. Нека једно од уводних питања буде и да ли су имали таква искуства. Потом слушајте и читајте текст *Comunicación no verbal: la importancia de los gestos*. Текст се садржајно надовезује на претходни, будући да се јављају називи делова тела, као и називи чула (у плавој етикети). Да би ученици разумели значење сваког геста, гестикулирајте док они читају текст. Питајте их које од набројаних гестова они употребљавају и у којим ситуацијама, а затим пређите на преостале две активности (прва од њих је отвореног типа).

Решење активности (слева надесно):

enseñar los dientes, asentir con la cabeza, cruzar los brazos, guiñar un ojo, fruncir el ceño, frotarse las manos, encogerse de hombros, morderse los labios, levantar las cejas, dar un tirón al oído, cruzarse los dedos.

За домаћи ученицима задајте да ураде вежбу 11 из радне свеске.

Решење вежбе 11:

1 – e; 2 – b; 3 – h; 4 – c; 5 – d; 6 – g; 7 – a; 8 – f.

ШЕСТА ФОЛИО-СТРАНА (СТР. 46–47)

На првој половини фолио-странице ученици опет треба да примене оно што су до тада научили, у циљу развијања вештине писања. Нагласак је нарочито на употреби имперфекта и простог перфекта, али и на употреби одговарајућих придева, приликом описивања. Поново изаберите најбоље радове, које ћете изложити на паноу или укључити у школски часопис, који можете да израђујете током године, као заједнички пројекат. На крају, пређите на завршни тест и аутоевалуацију.

Решење завршног теста треће наставне јединице:

1 – c; 2 – a; 3 – c; 4 – b; 5 – c; 6 – a; 7 – b; 8 – c; 9 – a; 10 – *tristeza, caro, visto*.

Наставна јединица 4

QUIEN A BUEN ARBOL SE ARRIMA, BUENA SOMBRA LE COBIJA

Комуникативне функције:

- приповедање у прошлости,
- преношење информација / питања.

Граматички садржаји:

- плусквамперфекат,
- директни / индиректни говор,
- прилози и придеви (MUY/TAN/BIEN/MAL; MUCHO/TANTO/BUENO/MALO),
- апокопа,
- ортографија: акценат (2).

Лексички садржаји:

- језик младих,
- дискурс маркери,
- лексика везана за информатику.

Културни садржаји:

- књижевност и часописи за младе.

УВОДНА ФОЛИО-СТРАНА (*Monumento al Maestro, Palencia*)

Quien a buen árbol se arrima, buena sombra le cobija пословица је која успоставља метафоричку везу између заклона који од сунца пружа крошња дрвета са привилегованим положајем који има неко ко је под заштитом особе која поседује одређену моћ. Као и до сада, искористите како пословицу тако и фотографију са уводне стране за дискусију међу ученицима, на пример ко би по њима био то „добро дрво“ којем би требало да се приклоне и шта мисле о фотографији коју виде.

ПРВА ФОЛИО-СТРАНА

Четврта лекција почиње питањима која се односе на друштво у којем се ученици крећу. То можете повезати с дискусијом са уводне фолио-странице и направити међу ученицима анкету о томе да ли сматрају да су њихови пријатељи то „добро дрво“ које им пружа заклон, колико се често виђају (на тај начин можете обновити изразе за учесталост), како се слажу итд., а затим их упутите на израду теста са прве половине фолио-странице. Нека свако од ученика самостално уради тест, а онда сви заједно прокоментаришите добијене резултате: која је група најбројнија, која је најмање заступљена, итд. Исто тако прокоментаришите и сваки од могућих одговора под *a*, *b* и *c*, а нека ученици додају и своје опције (шта би они одлучили, шта мисле, како би реаговали, где се обично налазе, који би филм гледали, какав би их поклон изненадио). У оквиру теста ученици ће наићи на речи, скраћенице и изразе типичне за говор младих у Шпанији (*pandi, colega, guay, (super)enrollado/a, peli, genial, movida, caña de España*). На Интернету можете пронаћи доста материјала који се односи на колоквијални језик и језик младих како у Шпанији, тако и у Хиспанској Америци, на које можете упутити ученике ако их тај тип лексике интересује, нпр. <http://www.jergasdehablahispana.org/proyecto2.htm>.

Овим тестом обнавља се и употреба прилога и придева MUY/TAN/BIEN/MAL; MUCHO/TANTO/BUENO/MALO. Упутите ученике на табелу на другој половини прве фолио-странице и посебно им скрените пажњу на врсту речи са којом се ти прилози и придеви комбинују, а затим урадите вежбу 1 из радне свеске.

Решење вежбе 1:

muchas/tantas – tantas – tan – muy – tanto/mucho – bueno – muchas – mala – muy – mucha – mucha – buena – tanto – mal – bueno – mala – mucho – bien – bueno – malo – buen – muy – bien – mucho – mucha – bien – mucho.

За домаћи задатак задајте ученицима да ураде вежбу 2 и 3 из радне свеске, у којима је потребно да реконструишу понуђене анегдоте и опишу ситуацију са слике. Можете их искористити и за обнављање употребе имперфекта и простог перфекта (*pretérito indefinido*).

Решење вежбе 2:

Todo por una mascota

Iba caminando con mi perrito por el parque. En un momento me paré a comprar un helado. Solté al perrito por un segundo para pagar, y en un abrir y cerrar de ojos ya no estaba. Lo busqué por todos lados... ¡no podía volver a casa sin él! Estaba ya desesperada. En ese instante me encontré con el chico que me gustaba. El chico se acercó para saludarme y entonces vi a mi perrito a lo lejos; lo dejé hablando solo y corrí para atrapar al perro, pero me tropecé con una piedra. No quería dar la vuelta para ver al chico, pero lo hice y se estaba riendo de mí. ¡Qué vergüenza!

La auxiliadora

Fiesta sin disfraces

La semana pasada me invitaron a una fiesta de disfraces. Como siempre quise ir a una, con la ayuda de mi hermana hice un disfraz muy divertido de Bob Esponja. Llevaba hasta la corbatita y los zapatos enormes de Bob. Sin embargo, al llegar a la fiesta casi me da un infarto. Me di cuenta que era el único que iba disfrazado. Quien me invitó jamás me avisó que se había cancelado la idea de ir con disfraz...

Javi, alias Bob Esponja

Решење вежбе 3:

вежба ошвореної тїїїа, оїис слике

На другој половини прве фолио-странице захтева се групна активност – прављење часописа за младе. Најпре с ученицима поведите разговор о томе да ли и које часописе читају, шта им је у њима најзанимљивије, па на основу њихових одговора одредите групе (или нека се сами поделе у групе) које ће радити на појединим од рубрикаа (спорт, мода, здравље, трачеви, проблеми младих итд.). Наравно, можете увести и нове рубрике, на основу њихових интересовања. Нека наслове, поднасловe и коментаре пишу на шпанском. Заједно одаберите на часу одговарајући назив за ваш часопис (наравно, на шпанском).

ДРУГА ФОЛИО-СТРАНА

На овој фолио-страни налази се почетак позоришног дела за младе Alici@.com (које као и доста другог материјала) можете наћи на Интернету, у виртуелној библиотеци *Miñel de Cervantes*, на линку <http://www.cervantesvirtual.com/FichaObra.html?Ref=9968>. Текст је врло приступачан и занимљив, теме дела су блиске ученицима, па је једна од предвиђених активности да они направе позоришну представу целог дела или одглуме одређене делове које ћете изабрати заједно. Претходно, поведите разговор о рачунарима, Интернету, чету, и упутите их на слике које ће им помоћи да науче лексику која се односи на рачунар. Код куће нека попуне вежбу 4 из радне свеске.

Решење вежбе 4:

1) (*los*) *altavoces*; 2) (*el*) *monitor*; 3) (*la*) *pantalla*; 4) (*el*) *ratón*; 5) (*el*) *teclado*; 6) (*la*) *torre*;
7) (*la*) *impresora*.

Приликом читања текста ученици могу да направе сценски приказ ситуације која је представљена: један ученик прочита прву реченицу (Алисија улази у собу) и одглуми је, следећи ученик чита следећу и глуми је (гризе јабуку) итд. На тај начин ће вежбати читање, али и разумевање текста и лакше памтити непознате речи и изразе. По завршетку читања и анализе текста упутите их на активност везану за разумевање читања.

Решење активности:

1 – *falso*; 2 – *falso*; 3 – *falso*; 4 – *verdadero*; 5 – *falso*.

Пређите потом на следећу активност односно на обраду директног и индиректног говора. Погледајте прво сви заједно подсетник који се односи на ове садржаје, а онда нека ученици резимирају текст који су прочитали користећи индиректни говор. Можете их поделити у групе, па да свака од њих напише резиме и после га исприча осталима.

Пребацавање садржаја из директног у индиректни говор можете вежбати и након активности *El que tiene boca se equivoca*. Прокоментаришите ову активност заједно са ученицима, помогите им око непознатих речи и пронађите сви заједно лапсусе у одговорима познатих особа, а онда нека их пребаце у индиректни говор. Кроз ову активност можете се подсетити и назива професија, као и обновити изражавање допадања/ недопадања.

Решење активности:

1 – *d*; 2 – *g*; 3 – *f*; 4 – *h*; 5 – *a*; 6 – *b*; 7 – *e*; 8 – *i*; 9 – *c*.

За домаћи задатак задајте да ураде вежбе 5 и 6 из радне свеске; могу их радити у пару или у групи.

Решење вежбе 5 (једно од могућих):

Marcos, esta mañana les he mostrado a mis padres la oferta del ordenador que salió en el periódico y les he dicho que tiene todo lo que necesito. Les he preguntado si me lo pueden comprar y mi papá me ha dicho que no sabe qué decirme y que lo tienen que pensar. Luego le he preguntado a mi mamá qué piensa ella y me ha contestado que ya verán y a ver si me esfuerzo un poco más en el colegio. Les he preguntado que si saco buenas notas lo voy a tener y mi padre me ha contestado que ya me han dicho que lo van a pensar y que si saco buenas notas y me porto bien, a lo mejor me sorprenden a finales del año. Le he preguntado si me lo promete y me ha dicho que sí, pero sólo si yo le prometo que voy a estudiar más. Me ha parecido genial.

Решење вежбе 6 (једно од могућих):

La madre de Lola: ¿Diga?

Susi: Buenas tardes, señora Jiménez. Soy Susana López, la secretaria de Pepe Rey, el amigo de su hija...

La madre de Lola: Ah, buenas tardes. ¿Qué desea?

Susi: Me preguntaba si Ud. me puede decir algo más sobre su hija...

La madre de Lola: Pues, a mi hija le pasa algo raro y estamos muy preocupados por ella. Se divorció hace un par de años. Estaba casada con Luis Manzanares, un ingeniero muy rico. Todos creíamos que eran una pareja feliz...Luego dejó su trabajo de diseñadora y se fue de Madrid.

Susi: ¿Y sabe dónde vive ahora?

La madre de Lola: No, ahora nadie sabe dónde está ni qué hace. Ni nosotros, ni su ex-marido, ni sus amigos...Sólo sé que sale con un sudamericano y nada más.

Susi: Muchas gracias por la información, señora.

La madre de Lola: De nada. Ah, por cierto, dale muchos recuerdos a tu jefe. Adiós.

Susi: Adiós, señora Jiménez. Es Ud. muy amable.

ТРЕЋА ФОЛИО-СТРАНА

Текстом на првој половини ове стране, који је део популарне саге *Сумрак*, уводи се ново глаголско време – плусквамперфекат, који ученици треба да пронађу у тексту, закључе од којих је елемената састављен и попуне табелу везану за његово грађење. Урадите затим вежбе 7 и 8 из радне свеске (скрените ученицима пажњу на неправилне партиципе које би требало да су већ усвојили).

Решење вежбе 7:

1) e; 2) h; 3) g; 4) j; 5) a; 6) b; 7) f; 8) c; 9) i; 10) d.

Решење вежбе 8:

había dicho; se había puesto; habían vuelto; había hecho; habíamos visto; habían abierto; se había roto; habíamos escrito.

Поведите разговор о поменутој саги, проверите да ли су ученици прочитали неки роман из ове колекције, која је једна од најчитанијих у свету међу млађим генерацијама, и да ли су гледали филмове снимљене по њој. Нека покушају да напишу синопсисе за сваки од филмова који су се до сада појавили (*Сумрак; Млад месец; Помрачење*). Ако сте у могућности, могли бисте на часу да одгледате неку од сцена и заједно их прокоментаришете, па чак и да их сценски прикажете. На другој половини треће фолио-странице налази се неколико ситуација из филмова. Ученици треба да их опишу примењујући плусквалперфекат глагола који су им понуђени. Затим урадите и вежбу 9 из радне свеске (отвореног типа).

Решење активности:

Cuando Bella entró en el comedor de la escuela, sus compañeros todavía no habían comido.

Edward no se había ido todavía cuando Bella volvió a casa.

Cuando Edward llegó a recoger a Bella, ella ya se había preparado para salir.

Cuando Jacob paró el coche, todavía no le había confesado su amor a Bella.

Скрените пажњу ученицима да се плусквалперфекат користи у комбинацији са другим прошлим временима, пре свега са простим перфектом и да је веома битно да правилно акцентују и пишу како његово треће, тако и прво лице једине правилних глагола на -R да би се разликовали од облика за садашње време. Активности које следе служе за утврђивање ових садржаја, као и за развијање вештине слушања.

Прочитајте ученицима следеће облике; не морате то чинити редом који је овде дат (можете га изменити):

Активност 1 (треба да одаберу једну од две понуђене речи)

habló – paró – llegó – entró – trabajo – miro

Активност 2 (треба да упишу број поред сваке од речи на основу редоследа читања):

crítico – criticó – critico

terminó – termino – término

calculo – calculó – cálculo

pacífico – pacífico – pacifó

público – publico – publicó

circulo – circuló – círculo

Код куће нека ученици ураде вежбу 10 из радне свеске. Тако ће утврдити претходне садржаје (разлику између првог лица презента и трећег лица простог перфекта).

Решење вежбе 10:

1) *ganó*; *marcó*; 2) *levantó*; 3) *habló*; 4) *paso*; 5) *ducho*; 6) *entró*; 7) *trabajo*; 8) *cantó*; 9) *quedó*; 10) *llegó*.

ЧЕТВРТА ФОЛИО-СТРАНА

Поведите разговор о фотографијама које се налазе на првој половини ове стране. Нека их ученици опишу и говоре о осећањима која оне показују, као о ситуацијама у којима се та осећања јављају. Подсетите се приче *La Isla de los Sentimientos* и лексику коју су тада усвојили, као и простог перфекта јер се у склопу делова приче која следи, а коју је потребно да реконструишу и дају јој наслов, јавља слична лексика, али и глаголи код којих у трећем лицу једине и множине простог перфекта *í* из наставка прелази у у између два самогласника (*leer, huir, destruir, creer, etc.*)

Решење активности:

Mi historia hecha relato (отворени одговор, изаберите заједно најбољи наслов међу онима које ученици понуде):

Cuando te enamoras a primera vista, sientes algo tan fuerte que puedes llegar a poner una amistad en peligro...

Carla siempre había sido mi mejor amiga. Hasta que apareció Marcos en nuestras vidas y por poco destruyó nuestra amistad.

Marcos entró en nuestras vidas sin avisar. Un lunes como otro cualquiera, estábamos Carla y yo en la entrada del insti cuando lo vimos pasar. Carla me dijo que era el chico nuevo del insti. Era tan perfecto... Alto, moreno, de mirada misteriosa y sonrisa hipnótica. Iba a ser mío, costara lo que costara. Lo malo era que mi amiga Carla también se había fijado en él... Yo no quería malos rollos con ella pero, como se suele decir, ¡en el amor y en la guerra todo vale! Así que empecé a darle vueltas a la manera de acercarme a él y ¡lo vi claro! ¡Podría hacerle de guía por el insti! Respiré hondo y me acerqué a él. Me presenté y le ofrecí guiarlo por el insti. Él estaba encantado y así empezamos a hablar. (...)

Tras nuestro recorrido por el insti, llegó el momento que más me temía, el de entrar en clase... Allí estaba Carla con su preciosa melena rubia sonriéndole y diciéndole que la mesa de al lado suyo era la que estaba libre. En ese momento me entraron ganas de sacarla de clase cogiéndola de los pelos. Pero en vez de eso, decidí ir corriendo hasta Carla para confesarle que me había enamorado de él. Ella era mucho más guapa que yo y si Marcos tenía que elegir, seguro que la escogería a ella. Pero ella me respondió: “Yo también siento algo muy fuerte por

él, sé que parece increíble pero es así. Lo siento, pero lucharé por Marcos hasta el final.” ¡No me lo podía creer! ¡Ella también se había enamorado de él! Desde ese momento, Carla y yo dejamos de hablarnos. Y lo peor fue ver cómo se sentaban juntos y no paraban de hablar ni de reír. No podía ni mirarlos. Y la rabia me estaba consumiendo por dentro... Al acabar las clases por fin se despidieron y aproveché mi oportunidad. Le pregunté qué tal le había ido el día y si quería ir a tomar algo. Él aceptó y seguimos con la conversación. Hablar con él era tan fácil... Cada instante que pasaba junto a Marcos me enamoraba aún más de él... (...)

Así fueron pasando los días. La tensión entre Carla y yo cada vez era mayor. Ya no quedábamos los fines de semana y la verdad es que la echaba mucho de menos. Entonces me di cuenta de que, por mucho que quisiera a Marcos, no podía perder a Carla. Decidí que lo mejor era hablar con ella. Al día siguiente le envié un SMS. En él le decía que nuestra amistad era más importante que cualquier chico y que la echaba de menos. Carla leyó el mensaje y me contestó: “Tiens razón, yo tmb t exo d mnos.” Aquella tarde quedamos para hablar...

Након што прочитате реконструисану причу, нека је ученици прокоментаришу и испричају да ли су имали слично искуство, а потом крените на обраду понуђених активности у којима прво треба да на основу текста напишу три дијалога: када Карла и Вероника виде Маркоса први пут; када се Вероника представља Маркосу; када признаје Карли да се заљубила у Маркоса. Ученици затим треба да заврше причу, и то тако што ће замислити разговор између две другарице и каснији развој догађаја. Такође, могу да сагледају ситуацију и са Маркосовог гледишта и замисле, на пример, његов дневник у коме пише о својим осећањима у према Карли и Вероники.

Песму која следи, а која је тематски слична претходној причи ученици треба да попуне пазећи на графичке акценте у речима. Речи песме “**mi primer amor, mi primera vez**” својеврстан су подсетник о присуству одсуству апокопе код редних бројева PRIMER(O) и TERCER(O) у зависности од рода именице у јединини.

Решење активности:

Dos hombres y un destino (Bustamante y Álex)
<http://www.youtube.com/watch?v=JIH3rU9QrfM>

Ella tiene todo lo que siempre **soñé**,
es la chica que **busqué**,
es la chispa de mi piel,
mi primer amor, mi primera vez.
Ella es el regalo que tanto **esperé**
cuando no **pensaba** ya,
el volverme a enamorar,
ella es como el sol de otro amanecer.

*Por el amor de esa mujer
somos dos hombres con un mismo destino.*

*Pero yo **sé** que ella me quiere a **mí**
y que juega contigo.*

*Por el amor de esa mujer
somos dos hombres con un mismo destino.*

*Y aunque me digas que ella es para ti
y aunque seas mi amigo, **lucharé**.*

*Cuando **está** conmigo la hago mujer,
le doy todo lo que **sé**,
mi futuro y mi ayer,
la **sé** despertar, la **sé** comprender.*

*Cuando **está** conmigo es niña otra vez,
cada beso sabe a miel.
Es amiga de los dos
pero en el amor jugamos los tres.*

На часу урадите и вежбу 11 из радне свеске. Она представља синтезу лексичких и граматичких садржаја четврте наставне јединице.

Решење вежбе 11:

1 – b; 2 – b; 3 – c; 4 – a; 5 – a; 6 – c; 7 – c; 8 – b.

Пета фолио-страна

Као и до сада, на првој половини последње фолио-стране у лекцији налази се активност која се односи на вештину писања: овога пута ученици треба да представе и опишу свој омиљени часопис. Нека ученици своје саставе прочитају на часу, па онда сви заједно утврдите који је часопис добио највише „поена“ и коју тематику обрађује. Затим пређите на израду завршног теста, као и на одељак намењен аутоевалуацији.

Решење завршног теста четврте наставне јединице:

1 – b; 2 – a; 3 – c; 4 – c; 5 – c; 6 – c; 7 – c; 8 – c; 9 – b; 10 – gato, mucho, guay.

Наставна јединица 5

MÁS VALE TARDE QUE NUNCA

Комуникативне функције:

- изражавање будућих радњи,
- разговор о путовањима,
- исказивање професија.

Граматички садржаји:

- ортографија: правила акцентовања,
- предлози A и EN,
- именице мушког рода (изузеци),
- будуће време (обнављање; неправилни глаголи),
- бројеви (обнављање),
- поређење (обнављање).

Лексички садржаји:

- придеви који се односе на народе и народности,
- лексика у вези са путовањима,
- професије.

Културни садржаји:

- Аргентина,
- земље и градови у свету.

УВОДНА ФОЛИО-СТРАНА (*Castellers de Badalona*)

Más vale tarde que nunca пословица је која нам говори да никада није касно да се обави нешто корисно, да је сваки тренутак повољан да се започне оно што ће нам причињавати задовољство и да време никада није препрека за остварење онога што желимо. Прокоментаришите са ученицима ову пословицу, као и фотографију с преградне стране. Говорите им о традицији прављења „људских замкова“ која је карактеристична за Каталонију. Ако сте у могућности, донесите им да погледају видео који приказује тај веома опасан чин у коме учествују како одрасли, тако и деца, на пример <http://www.youtube.com/watch?v=KOdmLNByny0&feature=related>.

ПРВА ФОЛИО-СТРАНА

Ова наставна јединица посвећена је пре свега путовањима и лексици у вези са том темом. Започните обраду лекције читањем огласа и питањима која се односе на њега. Помоћу огласа ћете се кроз игру и конверзацију присетити назива превозних средстава, имена држава и континената, као и бројева. Такође можете урадити и мини-активност с краја прве половине ове фолио-странице.

Решење активности:

puerto – estación – aeropuerto.

Након „загревања“, пређите на обраду текста који се налази уз оглас, а који се бави поменутиим садржајима, уз утврђивање сложеног перфекта за исказивање радњи у блиској прошлости. Потом путем активности која следи утврдите прости перфекат за радње које су завршене у прошлости. Такође, обновићете компарацију придева, исказивање делова дана и сати и предлоге А и ЕН за чију употребу ученици могу да консултују граматички подсетник док раде прву активност с друге половине ове фолио-странице. Скрените им пажњу на корисну лексику која се јавља у овој активности (*coger un taxi, salidas nacionales/internacionales, billete de ida y vuelta, tarjeta de crédito, clase turista, facturar la maleta, tarjeta de embarque, alquilar un coche* итд.), а која је у вези с темом, као и на фразе које се користе у датој ситуацији. Нека ученици одглуме различите ситуације, попут ове на аеродрому, аутобуској и железничкој станици, туристичкој агенцији итд. На часу урадите и вежбе 1 и 2 из радне свеске, које ће ученицима помоћи да утврде лексику која се користи у тим ситуацијама.

Решење активности:

en – a – a – al – en – en.

Решење вежбе 1:

En el aeropuerto

– Buenos días. ¿Ya se pueden facturar las maletas para el vuelo de Buenos Aires?

– Por supuesto, señor. ¿Me deja su pasaporte y su billete?

– Aquí los tiene.

– Ponga su equipaje en la cinta. ¿Cuántas maletas lleva?

– Una, pero bastante grande...y pesada.

– Vamos a ver... Lo siento, pero tendrá que pagar por el exceso de equipaje. Tiene 10 kilos más de lo permitido.

– Me lo temía. Es que me quedo un año allí... y además, no llevo mucho dinero en efectivo... ¿Y no me lo puede perdonar?

– Me temo que no, señor.

– ¿Puedo pagar con tarjeta de crédito?

– Sí, con visa o máster. ¿Lleva equipaje de mano?

– Sí, tengo una mochila y un bolso de mano.

– Ya está todo, aquí tiene su tarjeta de embarque y sus documentos.

– ¿A qué hora empieza el embarque? ¿Qué puerta es?

– A las 8. La puerta de embarque es el número 23.

– Muchas gracias.

– Gracias a Usted. ¡Buen viaje!

En la estación de autobuses

– Buenas tardes. ¿Me puede decir a qué hora salen los autobuses para Bilbao? ¿Salen todos los días? ¿Son directos?

– Sí, hay dos autobuses directos a diario. Por la mañana hay uno a las seis. Llega a Bilbao a las dos de la tarde. Y por la tarde sale uno a las tres y media.

– ¿Y por la noche no sale ninguno?

– Hay uno a la medianoche, pero no es directo. Tarda más.

– Bueno, si es así, entonces prefiero el autobús de la tarde. Por favor, dos billetes para este domingo.

– ¿De ida y vuelta?

– No, sólo de ida. ¿Cuánto cuestan?

– Son 34 euros. ¿Paga en efectivo o con tarjeta?

– En efectivo. Aquí tiene y muchas gracias.

– De nada. Adiós.

En la estación de trenes

- Buenas tardes. ¿A qué hora salen los trenes para Madrid? Me interesan los de mañana, lo más pronto posible.
- Pues hay uno a las 5 y media de la mañana y otro a las 9. ¿Cuál prefiere?
- El de las 5 y media me viene bien. ¿Hay billetes para este jueves?
- Sí, quedan un par de asientos libres en segunda clase y bastantes en primera. ¿Quiere reservar el billete?
- No, prefiero comprarlo ahora mismo. De ida y vuelta, por favor. En primera clase.
- ¿Con la fecha de retorno abierta o cerrada? ¿Ventanilla o pasillo?
- Abierta. Y si es posible, ventanilla. Me gusta mirar por la ventana cuando viajo.
- Muy bien, ya está todo. Son 67 euros.
- Aquí tiene.
- Aquí tiene su billete. Adiós y que tenga un buen viaje.
- Muchas gracias. Es usted muy amable. Hasta la próxima.

Решење вежбе 2:

En la agencia de viajes

- Buenas días, ¿en qué puedo ayudarles?
- Buenos días. Queremos más **información** sobre vuelos a República Dominicana que hemos visto en su página web.
- Sí, tenemos varias **ofertas**. ¿Cuándo tienen pensado ir?
- Pensamos ir en marzo.
- Bien, es **temporada baja**. ¿Quieren un viaje **organizado** o sólo el billete de avión?
- Queremos viajar por nuestra cuenta. Nos interesan los **precios** de los vuelos.
- Tenemos **vuelos** directos Madrid – Santo Domingo – Madrid. Con la promoción que tenemos ahora, el billete de **ida y vuelta** sale a 800 euros.
- ¿Con tasas incluidas?
- Sí. ¿Cuándo quieren **viajar**?
- Queremos salir a mediados de marzo y quedarnos unas tres semanas.
- Muy bien. A ver, por ejemplo, la ida puede ser el día 15 de marzo. El **avión** sale a las 8 de la mañana, pero tienen que estar en el **aeropuerto** 2 horas antes. Y la vuelta, el 9 de abril a las 5 de la tarde. ¿Les convienen esas fechas?
- Sí, perfecto. ¿Podemos **reservar** ya los billetes?
- Por supuesto. ¿Me dejan sus **pasaportes**?
- Aquí los tiene. ¿Y cuántas **maletas** podemos llevar?
- Una por persona, pero pueden llevar **equipaje** de mano. Bueno, ya está todo. Aquí tienen su reserva.
- ¿Cuándo tenemos que comprar los billetes?
- Dos semanas antes de viajar, como más tarde. Aceptamos **tarjetas** de crédito.
- Vale, muchísimas gracias.
- A ustedes. Hasta pronto.

За домаћи задатак ученицима задајте да ураде вежбе 3 и 4 из радне свеске. Вежбу 4 можете искористити и као подсетник за лексику која означава географске појмове (море, океан, континент). Можете питати ученике у којим

се државама налазе места која се помињу у оквиру сваког од крстарења, какви су бродови који се користе за крстарења, шта све нуде и шта се све на њима може радити итд.

Решење вежбе 3:

a – a – en – en – a – en – al – en – en – al – al.

Решење вежбе 4:

Viajaré en barco; Se ofrecen cinco cruceros; Cada uno de los cruceros dura ocho días; A bordo se ofrece gran diversión y animación constante; Se recorrerán el Mar Adriático, Egeo, Báltico y Mediterráneo; Visitaré España, Marruecos y Portugal.

На другој половини прве фолио-странице налази се текст у коме су дати савети за паковање кофера; помоћу њега ћете обновити будуће време и утврдити правилне и неправилне глаголе (ученици треба да их пронађу). У оквиру овог текста можете се подсетити и назива за делове одеће, правећи списак или упитник о томе шта, на пример, ученици носе са собом када иду на зимовање, летовање, екскурзију итд. За утврђивање футура дајте им за домаћи вежбе 7 и 8 из радне свеске, док вежбу 10 можете урадити заједно на часу делећи ученике у групе.

Решење вежбе 7:

saldrán; llevará; volverán; tendrá; llevará; costará; hará; irá; será; vendrá.

Решење вежбе 8:

harán; saldrá; comenzarán; emitirá; estrenarán; veremos; estrenarán.

Решење вежбе 10:

вежба отвореног типа, употреба будућег времена.

ДРУГА ФОЛИО-СТРАНА

Пре него што пређете на анализирање текста с прве половине ове стране, продискутујте са ученицима о питањима која су дата пре њега, односе се на живот у будућности, наводећи их да користе будуће време. Прокоментаришите професије представљене на сликама и поведите разговор о томе да ли су се ученици определили како ће наставити даље школовање, као и професије које би волели да обављају. Можете

урадити вежбу 9 из радне свеске, чија су решења називи одређених професија, а разговарајте о томе да ли су ученици заинтересовани за неке од тих занимања и шта мисле о њима, као и о томе које професије сматрају најтежим, најлакшим, најбољим, најзахтевнијим, које никада не би обављали и зашто, за које сматрају да доносе најмању/највећу зараду итд.

Решење вежбе 9:

Q	Ñ	E	D	F	L	D	W	Z	U	T	A
N	C	O	C	I	N	E	R	O	T	R	B
Y	H	P	S	K	L	C	B	Ñ	O	F	G
A	M	J	Q	K	V	F	E	D	R	D	C
R	L	L	A	E	G	V	A	P	E	C	O
E	Y	E	H	J	E	T	T	E	B	A	C
U	W	D	G	U	N	B	U	K	M	S	X
Q	D	U	L	E	A	S	A	L	O	Z	B
U	B	F	S	Z	P	A	N	W	B	E	V
L	V	E	U	A	H	M	O	T	Ñ	R	P
E	R	S	D	F	M	R	R	E	E	G	I
P	A	X	C	V	O	J	T	S	A	F	O
L	D	I	O	Z	P	L	S	D	U	I	M
S	C	H	U	B	H	K	A	F	D	P	J

Такође, можете рећи ученицима да замисле сваког од њих на прослави десетогодишњице матуре – како ће изгледати, да ли ће имати породицу, чиме ће се бавити итд. На тај начин ученици ће обновити називе професија, а у тексту који следи срешће се и са новим називима професија. Битно је да ученицима глобално разумеју текст, те немојте инсистирати на свакој новој речи, али скрените им пажњу на именице мушког рода које се завршавају на – А. Потом пређите на активност с краја ове стране и с почетка друге половине прве фолио-странице: прво нека ученици у тексту пронађу професије на основу њихове дефиниције, а након тога нека попуне понуђеним глаголима у футуру текст који следи. Затим могу да опишу професије које се јављају у тексту, шта свака од њих подразумева и где све могу да раде људи који се њима баве. Није

потребно да им објашњавате конјуктиве који се јављају у тексту, нагласак је на томе да запамте дате структуре за изражавање будућних радњи.

Решење активности:

programador – científico – diseñador – traductor – ingeniero.

Решење активности:

seréis – seré – veréis – seré – construiré – me iré – haré – trabajaré – daré – saldré.

Потом пређите на вежбу слушања на основу које ученици треба да одговоре на питања с краја прве фолио-странице, а затим прокоментаришите садржај онога што су чули (шта за њих значи бити познат, да ли би волели да буду познати и зашто, који су њихови приоритети у животу итд.).

Ser rico y famoso

– *Papa, ¿tú nunca has querido ser rico y famoso?*

– *¿Quéééé? Rico y famoso, ¿qué tonterías son esas?*

Y miró a su hijo sorprendido. Pero Rafa supo defenderse, atacando el lado menos protegido de su padre.

– *¿Tú nunca fuiste niño, como yo?*

– *Sí, claro, sí; pero no como tú. Yo era un niño con una cabeza sobre los hombros, que sabía muy bien lo que había que hacer en la vida. Y lo primero es estudiar, estudiar y aprobar, y si es con sobresalientes, mejor. Lo demás, ya llegará.*

– *¿A todos les llega, papá? – preguntó Rafa sin dejar de observarle.*

– *Pues, pues, pues... El padre de Rafa paró el coche y empezó a improvisar, moviendo mucho los brazos. Parecía muy importante lo que intentaba decirle.*

– *Hijo, ser rico y famoso no es todo en la vida. Ahora piensas en ello porque es lo que ves en la televisión. ¡Hay que ver las tonterías que os venden! ¡Cómo se nota que os llenan la cabeza de pájaros! Lo fundamental, hijo, es tener un trabajo honrado y estar a gusto en él. (...) Somos muy afortunados, hijo. Ser rico es tener todas las necesidades cubiertas.*

– *Ah – suspiró Rafa, visiblemente decepcionado. Él relacionaba ser rico con millones de euros y coches deportivos y aviones y yates y viajes en hoteles de lujo.*

– *Y famoso – continuó su padre –, ser famoso, hijo mío, no es salir en la tele, ni que te reconozcan por la calle, ni llamarse Julio Iglesias. Ser famoso es cuando la gente de tu alrededor, la que forma parte de tu mundo, te tiene en cuenta, te valora y te aprecia. Eso es lo verdaderamente importante.*

(adaptado de José María Plaza, *Yo quiero ser Raúl*, Madrid, SM, 2004)

Решење активности (једно од могућих):

1) *Se puso muy sorprendido.*

2) *Porque lo veía en la televisión.*

3) *Según el padre de Rafa un niño debe estudiar, estudiar y estudiar.*

4) *Lo relacionaba con millones de euros, coches deportivos, yates y viajes en hoteles de lujo.*

5) *Para el padre de Rafa ser famoso es cuando la gente de tu alrededor te tiene en cuenta, te valora y te aprecia.*

ТРЕЋА ФОЛИО-СТРАНА

На овој фолио-страни наставља се обрада лексике у вези с путовањима, и то путем брошуре у којој је представљена једна од могућих туристичких тура по Аргентини. Након читања текста упустите се у симулацију разговора између потенцијалног туристе који је заинтересован за одлазак у Аргентину и запосленог у туристичкој агенцији. Можете им пустити и следећи спот о туристичким атракцијама у Аргентини: <http://www.youtube.com/watch?v=QX4p36lCpnM>. Нека ученици у пару напишу, па потом симулирају задату ситуацију користећи брошуру (и спот, ако су га видели) као извор информација. Такође, могу да у оквиру групног пројекта направе презентацију на рачунару, постере или туристички водич о Аргентини, као и о другим земљама шпанског говорног подручја. У току рада можете подсетити ученике на стране света, лексику у вези с климом, а можете и да им представите неке од најбитнијих компонената и личности аргентинске културе и историје, попут танга (пустите га на часу) или лика Евите Перон. Активности које следе након брошуре предвиђене су за обнављање будућег и прошлог времена и усмену продукцију, а занимљивости за обнављање бројева, мерних јединица и суперлатива. Подстакните ученике да и сами потраже сличне занимљивости, донесу их на час и прочитају. Дате занимљивости најпре сами треба да прочитају, а онда провере да ли су добро прочитали слушајући их. Ако сматрате да ће им то бити тешко, обрните процес – прво им пустите да занимљивости саслушају, а потом нека их прочитају. Урадите затим, прво усмено а онда и писмено, вежбу 5 из радне свеске, у коју треба да употребе компаративе (подсетник им је на првој фолио-страни) и суперлативе (подсетник је на трећој фолио-страни) за поређење података који се односе на Гватемалу, Сан Салвадор и Хондурас, чиме ће вежбати и бројеве.

Решење вежбе 5:

Вежба ошвореној шииа, на пример:

Guatemala es más grande en superficie que San Salvador... De los tres, es el país donde más lenguas se hablan...

За домаћи задатак задајте ученицима вежбу 6 из радне свеске, а наредног часа нека прочитају наглас написане бројеве.

Решење вежбе 6:

112. 492 → *ciento doce mil cuatrocientos noventa y dos*
 126 → *ciento veintiséis*
 5.744.133 → *cinco millones setecientos cuarenta y cuatro mil ciento treinta y tres*
 1.300.000 → *un millón trescientos mil*
 21 → *veintiuno*
 21. 041 → *veintiún mil cuarenta y uno*
 22 → *veintidós*
 273 → *doscientos setenta y tres*
 70 → *setenta*
 13.277.000 → *trece millones doscientos setenta y siete mil*
 1.566.000 → *un millón quinientos sesenta y seis mil*
 18 → *dieciocho*
 14 → *catorce*
 2.550.000 → *dos millones quinientos cincuenta mil*
 108. 889 → *ciento ocho mil ochocientos ochenta y nueve*

На крају треће фолио-странице ученицима се задаје групни пројекат – прављење брошуре или рекламе о граду или земљи у којој ученици живе, као и симулација ситуације у којој странцима показују свој град и остале туристичке атракције своје земље.

ЧЕТВРТА ФОЛИО-СТРАНА

Активности са четврте фолио-странице намењене су развијању опште културе ученика, као и њихове интеркултурне компетенције. Можете се подсетити светских чуда о којима су учили у првој лекцији у седмом разреду, донети слике с путовања, фотографије споменика, уметничких дела, места која сматрате важним итд. По завршетку активности утврдите који се од континената не помињу и да ли ученици знају неке од њихових знаменитости, као и који језици се тамо говоре. Касније разговарајте о томе у који би од тих градова ученици најрадије ишли, које би превозно средство користили, као и који би језик требало да знају. Објасните им шта значи реч *punte* у овом смислу и шпански обичај спајања нерадних дана у време неког празника. За домаћи ученицима задајте да саставе план путовања у град по сопственом избору, на основу информација које знају или пронађу на Интернету или у енциклопедијама.

Решење активности:

Italia – Europa; Gran Bretaña/Inglaterra – Europa; Alemania – Europa; Japón – Asia; Serbia – Europa; Egipto – África; Rusia – Europa/Asia; México – América del Norte/América Central; Francia – Europa.

Решење активности:

alemán-Alemania, Austria, Suiza (una parte), etc.; francés-Francia, Guyana francesa, países del Norte de África, etc.; serbio-Serbia, otros países de la ex Yugoslavia; español-España, países de América Hispánica, Guinea Ecuatorial, etc.; japonés-Japón; italiano-Italia; ruso-Rusia, otros países de la URS; inglés-Gran Bretaña, EE.UU, Australia, etc.; griego-Grecia.

Називе европских земаља и језике који се у њима говоре ученици могу утврдити и вежбом 12 из радне свеске, на основу мапе језика.

Решење вежбе 12:

lenguas románicas y países: España – español; Portugal – portugués; Italia – italiano; Francia – francés, etc.

lenguas eslavas y países: Serbia – serbio; Rusia – ruso; Polonia – polaco; Chequia-checo; Eslovenia – esloveno, etc.

lenguas germánicas y anglosajonas: Alemania – alemán; Inglaterra – inglés; Suecia – sueco; Dinamarca- danés, etc.

На крају ове фолио-странице налази се граматички подсетник који се односе на правила акцентуације, односно тонски и графички акценат у шпанском језику, јер сматрамо да је сада право време да их ученици усвоје. Упутите их на табелу, а затим урадите активност слушања у којој треба да подвуку наглашени слог у задатим речима, а потом, ако је то потребно, ставе и одговарајући графички акценат. За домаћи задатак задајте им да ураде вежбу 11 из радне свеске.

Решење активности:

INTELIGENTE	DIFÍCIL	CAMIÓN	BAILAR
BOLÍGRAFO	AUTOBÚS	BONDAD	TELÉFONO
MADRILEÑO	BOTELLA	EDIFICIO	ORDENADOR
SERVILLETA	NACIÓN	COLOR	PAPEL

Решење вежбе 11:

*el idioma; la selección; el cuaderno; el África
el día; el periódico; el problema; el fútbol; la unidad
el sábado; el tema; la escritora; el árbol; el jueves
la camisa; el tenis; la cámara; el / la médico*

ПЕТА ФОЛИО-СТРАНА

Како је скоро цела наставна јединица била посвећена путовањима, тема за писано изражавање је у складу са њом, те је реч о писању путописа. На крају, гласовима свих ученика изаберите најзанимљивији рад чији ће аутор тако постати победник замишљеног конкурса. Победнику можете уручити и симболичну награду, на пример сувенир који представља неку од земаља шпанског говорног подручја. По додели награде пређите на решавање завршног теста ове наставне јединице и анализирајте одељак за аутоевалуацију.

Решење завршног теста пете наставне јединице:

1 – b ; 2 – b ; 3 – a ; 4 – c ; 5 – a ; 6 – c ; 7 – a ; 8 – c ; 9 – c ; 10-*iré, cata, pie*.

Наставна јединица 6

CADA CABELLO HACE SU SOMBRA EN EL SUELO

Комуникативне функције:

- разговор о слободном времену и хобијима,
- изражавање мишљења,
- давање савета,
- састављање вести.

Граматички садржаји:

- императив (обнављање),
- граматикализовани императиви,
- ортографија: упитни и релативне прилози и заменице,
- личне заменице с предлозима.

Лексички садржаји:

- изрази,
- грађење речи (глаголи, именице),
- лексика у вези с темом слободно време.

Културни садржаји:

- млади и слободно време,
- титлови у Шпанији.

La diversidad,
nuestra mejor opción

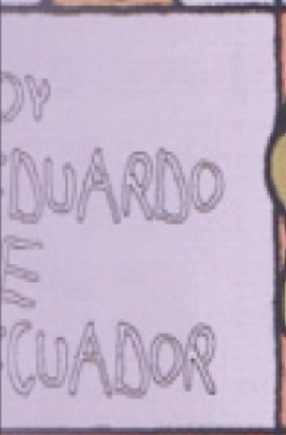
+ *Cruz Roja Juvenil*

ME
LLAMO
ALINA
Y SOY
RUMANA

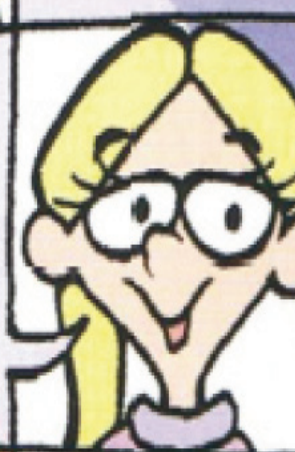
SOY
GLORIA
Y SOY
FILIPINA

SOY
EDUARDO
DE
ECUADOR

ME
LLAMO
JULIA Y SOY
GALLEGA

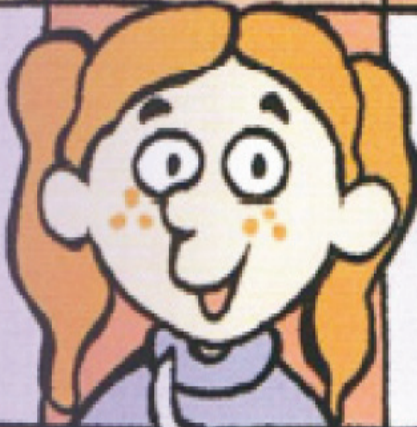
¿Y TÚ,
DE
DÓNDE
ERES?

ME LLAMO
LAIA Y SOY
DE CATALUÑA

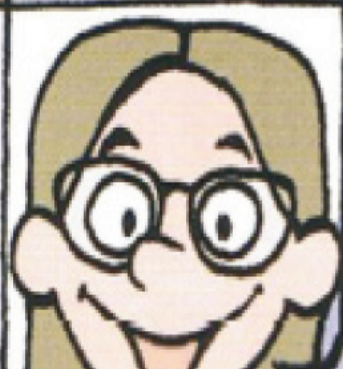
SOY DE
NIGERIA
ME
LLAMO
ADEKA

SOY
RUMIKO
Y SOY
CHINA

¡HOLA SOY
AISHA
Y SOY
MARROQUÍ!

SOY
AINHOA
Y SOY
VASCA

УВОДНА ФОЛИО-СТРАНА (*La diversidad, nuestra mejor opción; Cruz Roja Juventud*)

Cada cabello hace su sombra en el suelo пословица је којима се исказује да ништа није за потцењивање јер нешто ма колико изгледало безначајно, има тежину и важност, а такође не треба потцењивати различите људе и културе. Пословицу можете лепо повезати како са илустрацијом тако и с поруком на преградној страни ове наставне јединице. Поведите разговор о расној, верској и свим осталим врстама дискриминације, инсистирајући на идеји мултикултурализма, толеранцији и поштовању других култура и њихових вредности и обичаја, али и своје сопствене. На следећој адреси је врло атрактивна Веб страна кампање коју је организовао Црвени крст за младе како би утицао на свест друштва, а нарочито младих људи, у циљу спречавања сваке врсте дискриминације, као и отпора и одбацивања онога што нам је страно и различито: <http://www.cruzroja.es/crj/docs/diversidad/menu.html>. На тој Веб страници се налазе и неке од основних порука у вези са интеркултурним образовањем које бисте могли да донесете на час и о њима разговарајте с вашим ученицима. Такође, можете искористити и део где се сваки од ликова са постера представља, говори из које је земље, града или покрајине и прича о свом и животу своје породице у Шпанији, као у следећем примеру:

ПРВА ФОЛИО-СТРАНА

Прва половина ове стране посвећена је познатим личностима, идолима итд. Разговарајте са ученицима о њиховим идолима, нека их опишу, говоре о њиховим професијама и аргуменују зашто су им баш они идоли и које су то вредности које их код њих привлаче. Потом заједно направите листу позитивних и негативних ствари с којима се сусреће позната особа. Након тога пређите на обраду текстова у којима Мајли Сајрус и Зак Ефрон, тренутно врло популарне тинејџерске звезде, дају своје мишљење о претходно поменутих темама. На тај начин ученици ће се сусрести с глаголима и начинима на које могу да изразе своје ставове (*pienso, opino, (no) estoy de acuerdo, creo, considero, etc.*), као и с личним заменицама у комбинацији с предлозима који су приказани у табели на крају прве половине ове стране (подсетите их на „изузетке“ *contigo/contigo/consigo*). Скрените им пажњу на оно што изговара Мајли и попричајте о тој поруци: *Uno nunca debe perder su personalidad..., en el momento en que dejas de cometer errores, dejas de aprender...* То можете

да повежете са саветима за подизање самопоуздања, који се налазе на другој половини ове стране, а путем којих ученици обнављају потврдне и одричне форме императива за друго лице једине. Нека обратe посебну пажњу на императиве употребљавајући глаголе са заменицом -SE, а затим резимирају дате савете употребљавајући глаголе за исказивање мишљења и конструкције *HAY QUE / TENER QUE / DEBER + infinitivo*.

Решење активности:

огіовори оїтвореної тїїїа, на їример, Tienes que aprender a quererte. Debes desarrollar tus cualidades. Creo que hay que pensar siempre en cosas positivas, etc.

За домаћи задатак задајте ученицима да ураде вежбе 1 и 2 из радне свеске, чија ће решења прочитати на следећем часу, као и вежбу 8.

Решење вежбе 1 (једно од могућих):

Hay que usar el cinturón en todos los asientos.

Tienes que ponerte el casco y lo tienes que abrochar bien.

Debes adecuar tu conducción a las condiciones de la vía.

Hay que tener en cuenta el estado del coche. Debes revisarlo antes de un viaje.

No debes conducir cuando estás cansado y tienes sueño. Tienes que parar un rato y descansar.

No debes hablar por el móvil mientras conduces.

Al volante, no hay que beber.

Debes mantener siempre la distancia de seguridad.

Hay que respetar los límites de velocidad.

No debes ser imprudente; te puede costar la vida.

Решење вежбе 2:

вежба оїтвореної тїїїа, уїоїїреба сїїрукїура за изражавање мишљења.

Решење вежбе 8:

ti; contigo; ella; mí; nosotros; contigo; ellos; vosotros.

ДРУГА ФОЛИО-СТРАНА

Првом активношћу на овој страни утврђују се императиви реформулацијом реченица из претходно обрађеног материјала.

Решење активности:

Quiérete a ti mismo.

Inténtalo de nuevo.

No cambies tu pasado.

Valora tus triunfos y alégrate por ellos.

Di no cuando quieres decir no.

No intentes ser como otros.

Следећа активност јесте грађење именица и глагола. Поделите ученике у две групе и урадите усмено ову активност, делећи поен за сваку тачну реч екипи на коју је ред, а два поена екипи која је тачно одговорила након што је прва погрешила. Исто тако се могу такмичити у вези са родом именица које граде или евентуалним графичким акцентима које носе, као и врстом глагола (правилни, неправилни, ортографске промене, којој конјугацији припадају итд.). Препоручујемо да овакву врсту активности спроводите с времена на време ради усвајања и обнављања лексице.

Решење активности:

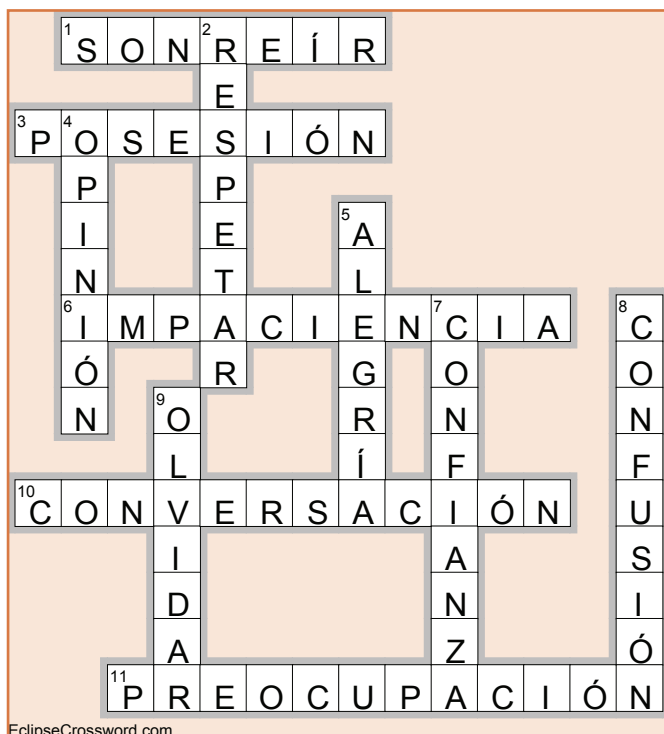
a) *confianza; ofensa; decisión; triunfo; opinión; paseo*

b) *divertir(se); realizar; valorar; intentar; cambiar; desarrollar; pensar; olvidar.*

Ову активност можете повезати с вежбом 4 из радне свеске.

Решење вежбе 4:

На крају прве половине друге фолио-странице налази се активност повезивања којом се путем лепих савета опет утврђују императиви (али и обнављају заменице за исказивање директног објекта), јер сматрамо да њихово грађење, нарочито неправилних глагола и одричних облика, ученицима може представљати тешкоћу. Можете мотивисати ученике да сами, у пару или у малој групи покушају да напишу савете сличне овима и тако искажу своје мишљење вежбајући императив.

Решење активности:

1 – d; 2 – j/k; 3 – i; 4 – c; 5 – h; 6 – b; 7 – k/j; 8 – e; 9 – l; 10 – a; 11 – f; 12 – g.

За домаћи задатак нека ураде вежбе 3, 5, 6 и 7 из радне свеске.

Решење вежбе 3:

falso; falso; falso; verdadero; verdadero; falso.

Решење вежбе 5:

1) *tengas; asume*; 2) *toma*; 3) *marca*; 4) *ten*; 5) *des*.

Решење вежбе 6 (једно од могућих):

Elige actividades agradables: sal con tus amigos, ten aficiones, lee un buen libro, ahorra dinero, compra lo que te gusta, escribe poemas, pasea.

Disfruta de los momentos y las cosas simples: no esperes determinadas cosas para ser feliz, vive el momento presente, trata de lograr tus objetivos, disfruta de los que tienes y de las cosas simples.

Ve la parte positiva de las cosas y aprende de las experiencias desagradables: aprende a superarlas y sal adelante.

Ánimate a cambiar: No tengas miedo de cambiar. Admite tus errores e intenta mejorar.

No tengas sentimientos negativos ni hagas daño a los demás.

Recuerda las experiencias agradables: aprende a disfrutar de los momentos agradables, recuérdalos y cuéntalos.

Решење вежбе 7:

cena; no tomes; ventila; no hagas; pon; utiliza; no te pongas.

Друга половина друге фолио-странице посвећена је сновима и надама, и начинима на који се они остварују. Спроведите анкету о томе шта ученици сматрају да је потребно за остварење неког сна и да ли раде на остварењу својих снова, а затим пређите на активност која следи.

Решење активности:

Cree en ti mism@; Pon pasión en tu sueño; Sé practic@; ¡No tires la toalla!

Након тога пустите ученицима више пута песму *Sueña*, која је део активности слушања и разумевања да би ученици могли да одговоре на питања која следе и да дискутују о њима. Потом нека замисле свој идеални свет и одговоре да ли је он могућ и да ли сматрају да је већ постојао или ће тек постојати у будућности.

Sueña (Rosa y Chenoa)

<http://www.youtube.com/watch?v=bCzkBeeFkyU>

Sueña
Con un mañana
Un mundo nuevo
Debe llegar

Ten fé
Es muy posible
Si tú estás
Decidido

Sueña
Que no existen fronteras
Y amor sin barreras
No mires atrás

Vive
Con la emoción
De volver a sentir, a vivir
La paz

Siembra
En tu camino
Un nuevo destino
Y el sol brillará

Donde
Las almas se unan en luz
La bondad y el amor
Renacerán

Y el día que encontremos
Ese sueño cambiarás
No habrá nadie que destruya
De tu alma la verdad

Ten fé
Es muy posible
Si tú estás
Decidido

Sueña
Con un mundo distinto
Donde todos los días
El sol brillará

Donde
Las almas se unan en luz
La bondad y el amor
Renacerán

Sueña, sueña tú...

Последња активност са друге фолио-странице отвореног је типа – нека ученици опишу слике и оно о чему маштају особе на сликама. Инсистирајте на томе да усвоје конструкцију *soñar con algo/alguien*. Такође, нека посаветују особе са слике на који начин би могли да постигну оно што желе и нека при том користе глаголе мишљења, конструкције за изражавање облигације и императив.

ТРЕЋА ФОЛИО-СТРАНА

Ова страна почиње саветима за заљубљене и начинима на које могу да се приближе особи која им се допада. Нека ученици попуне активност понуђеним глаголима у императиву, а потом нека допуне текст уписујући које трикове они користе да заинтересују другу особу. Такође, могу заједно да саставе савете о томе шта не треба чинити у датој ситуацији.

Решење активности:

sigue – intenta – habla – acércate – averigua/entérate – choca – pon – discúlpate – entérate/averigua – ponte – despierta – habla.

Пређите потом на следећу активност, која је заснована на разумевању прочитаног и селектовању одговарајућих података да би се попунила табела на почетку друге половине ове фолио-странице. Овом активношћу, поред имена земаља и бројева, можете обновити и лексику којом се означавају појмови у вези са темом слободно време, као и описне придеве.

Решење активности:

Nombre	País	Edad	Afición	Carácter
Carol	Venezuela	17	escribir canciones y canta	sincera, tranquila, enamoradiza
Lupe	Costa Rica	14	tocar la guitarra clásica	tímida, simpática
Paola	Uruguay	15	chatear, estudiar, leer	trabajadora, responsable
Néstor	Puerto Rico	13	practicar deportes, estar metido en Internet, conocer personas de distintos lugares	abierto y persistente
Ricardo	Guatemala	15	ir a la playa, salir con sus amigos, escuchar la música punk y el rock	marchoso y divertido

Када ученици заврше с попуњавањем табеле, нека свако од њих састави сопствени оглас у коме се представља и говори о својим хобијима, карактеру итд.

Кратки текст који следи везан је за једну културолошку занимљивост земаља шпанског говорног подручја – начин на који се скраћују називи дана у недељи у календару, конкретно *miércoles* (X) да би се разликовао од *martes* (M). Након обраде текста пређите на активност на крају треће фолио-странице, која је отвореног типа. Своје планове ученици могу да напишу користећи именице или глаголе у презенту или у будућем времену, уз датум и време њиховог обављања, на пример *miércoles* (X), *15 de mayo, a las ocho: cena con los abuelos*; *jueves* (J), *16 de mayo, a las seis: voy/ iré al cine con...*, etc. Повежите ову активност са вежбом 9 из радне свеске.

Решење вежбе 9:

LUNES	Clases 9–14h: inglés, francés, literatura Natación 18–19h
MARTES	Clases 9–14h: geografía e historia Baloncesto 19–21h
MIÉRCOLES	Clases 9–14h: informática, matemáticas Natación 18–19h
JUEVES	Clases 9–14h: ciencias naturales Baloncesto 19–21h
VIERNES	Clases 9–14h: música, educación física, arte Natación 18–19h
SÁBADO	Baloncesto 11–13h Descansa por la tarde, sale por la noche con sus amigos
DOMINGO	Monta en bici por la mañana; estudia y hace los deberes por la tarde

ЧЕТВРТА ФОЛИО-СТРАНА

Читава страна посвећена је лексици у вези са различитим активностима које се могу обављати у слободно време. Направите анкету у разреду о омиљеним местима за излазак, концертима, позоришним представама, спортским догађајима које посећују. Претходног часа можете замолити ученике да на следећи час донесу (ако их чувају) улазнице, постере, рекламе-огласе, догађаја на којима су били, да их покажу и опишу: врста догађаја, датум, време, цена улазнице. Тако ће обновити лексику која се односи на различите догађаје, као и конструкције за изражавање датума и сати. Подсетите ученике на разлику у значењу између речи *billete* и *entrada*. Након тога нека се усредсреде на активност, односно на улазнице, постере, огласе и остале илустрације понуђене у уџбенику, и одговоре на постављена питања.

Решење активности (једно од могућих):

Estas entradas son para un partido de fútbol, una obra teatral, un concierto y una función de circo. La entrada para el partido de fútbol cuesta 25 euros, la del concierto (parece que cuesta) 20 euros, la del teatro 15 dólares y la del circo no cuesta nada, porque es un pase gratuito (pero hay que pagar 7 euros para tasas e impuestos). El partido de fútbol empieza el día 6 de febrero a las nueve de la noche, el concierto el sábado 16 de septiembre a las once y media de la noche, la obra teatral los días 27 y 28 de marzo a las nueve de la noche y la función de circo el jueves, 16 de abril, a las siete de la tarde. Se celebran en el Estadio de la Rosaleda (Málaga), en el Campo de Fútbol en Guadalajara, en el Teatro Don Bosco (Buenos Aires) y en el Recinto ferial el Parchís en Cartagena, respectivamente. El partido de fútbol y el concierto duran un par de horas, la obra teatral se representa dos días y el circo del 10 al 19 de abril.

El póster anuncia la Visita al “Museo de Los Orígenes” Casa de San Isidro. Se organiza el sábado, 23 de mayo de 2009. Se sale de la Plaza de San Andrés, número 2, a las diez y media de la mañana. La guía se llama Isabel Jiménez Fernández Talavan. Asociación de Sordos de Madrid, junto con la Comisión de Cultura, Arte y Educación organiza la visita.

El tema del concurso es “Los derechos de los niños, niñas y adolescentes”. Se permiten todos los recursos, el concurso es de libre expresión.

El objetivo del concurso escolar es “En caso de emergencia, ciencia” y el del concurso fotográfico es “Personas con discapacidad en el mundo actual”. Los participantes en el primer caso son los estudiantes de ESO, Bachillerato y Ciclos Formativos de Grado Medio y en el segundo caso puede participar todo el mundo. La inscripción empieza el día 1 de octubre para el concurso escolar y para el fotográfico el día 14 de junio. El primer concurso termina el 30 de octubre y el segundo el 14 de septiembre. En el primer caso no se mencionan los premios; en el caso del concurso fotográfico el primer premio es el trofeo y 300 euros, el segundo es el trofeo y 200 euros y el tercer premio es el trofeo y 100 euros.

La exposición de coches se organiza en la discoteca Rick’s, el viernes 13 de marzo, a partir de las once de la noche. No, es la segunda vez que se organiza.

На крају четврте фолио-странице налази се подсетник и за употребу и упитних и односних прилога и земенице у шпанском језику. Скрените ученицима посебну пажњу на графичке акценте код упитних прилога и заменице.

ПЕТА ФОЛИО-СТРАНА

На почетку ове стране налази се кратак текст о дебати у вези са титловима у филмовима и серијама и о томе да ли они помажу или одмажу у учењу језика. Питајте ученике шта мисле о томе и да ли им се више допадају синхронизоване или оригиналне верзије филмова с титлом. Објасните им тенденцију синхронизације неколико страних филмова и серија у Шпанији, а онда пређите на коментаре читалаца који следе у наставку текста.

Након тога пута пустите аудио-снимак у коме млади изражавају своје мишљење о насиљу, толеранцији и поштовању себе и других и попричајте са ученицима о тој теми, као и проблемима с којима се сусрећу у свакодневном животу.

Транскрипт аудио-записа:

Los jóvenes tienen que aprender a respetar los valores, los principios y aprender a convivir todos en la armonía, siempre respetando eso y sabiendo que mi respeto llega cuando empieza el respeto del otro.

Pensamos que hay gente que no valora la vida, que no creen en ellos mismos y que deberían apreciar todo esto que tenemos, deberían ser más solidarios consigo mismos, deberían tener corazón.

No, pues, que todos apoyemos esto y que no, no a la violencia...

Que estemos unidos contra la violencia, que la violencia no es para los jóvenes y que tenemos que estar súperunidos o sea, no atacarnos entre nosotros mismos...

Последњи део ове лекције посвећен је борби против дроге јер сматрамо да је веома важно да ученици буду свесни страшних последица конзумирања опојних средстава. Обрадите пажљиво вест о конкурсy чији је циљ био да млади напишу SMS поруке против дроге, скрените им пажњу на елементе које би једна вест требало да садржи и продискутује о овој веома деликатној теми. Анализирајте сваку од награђених SMS порука, а затим нека ученици у малим групама напишу сличне поруке против насиља, дискриминације, и на теме које су за њих занимљиве и важне. У следећој активности, која је отвореног типа, ученици треба да дају наслов и поднаслов вести коју ће прочитати и да обратe пажњу на освешћујуће поруке с постера. Последњи текст носи веома јасну поруку на који начин треба да поступају када дођу у контакт са дрогом, те да је одлука на њима. Нека га прочитају више пута, па чак могу и да га науче напамет. Скрените им пажњу и на граматикализоване императиве који се јављају у тексту у виду поштапалица. Да би им порука против конзумирања дроге била што јаснија, можете им донети разне рекламне поруке и видео-записе организација за борбу против дроге, попут, на пример, оних са странице <http://www.fad.es/Home> или видео-записа на http://www.youtube.com/results?search_query=FAD+contra+la+droga&aq=f.

За домаћи задатак нека ураде вежбе 10 и 11 из радне свеске, које се односе на навике младих у Шпанији и које ћете прокоментарисати на следећем часу.

Решење вежбе 10:

вежба отвореној шкoли, писање вести на основу попуњене анкете

Решење вежбе 11:

вежба отвореној шкoли, представљање ишитања уз улогу речеца

ШЕСТА ФОЛИО-СТРАНА

Прва половина последње фолио-странице ове наставне јединице, и уједно уџбеника, посвећена је састављању вести уз поштовање основних правила за њихово писање. Свака вест би требало да има атрактиван наслов и поднаслов и да одговори на следећа питања: шта, ко, када, где, зашто. Ученици треба да напишу вест о *Дану кућних љубимаца* и поштовању њихових права.

Шесту лекцију завршите решењем теста и одељка за аутоевалуацију.

Решење завршног теста шесте наставне јединице:

1–c; 2–a; 3–c; 4–c; 5–b; 6–b; 7–a; 8–c; 9–c; 10 – guerra, salida, vienes.

ДОДАТАК 1

Корисне Веб странице и адресе

Шпански језик

Real Academia Española

<http://www.rae.es/rae.html>

[Asociación Internacional de Hispanistas](http://asociacioninternacionaldehispanistas.org/) <http://asociacioninternacionaldehispanistas.org/>

La Página del Idioma Español

<http://www.elcastellano.org>

[Casa del traductor](http://www.casadeltraductor.com/) <http://www.casadeltraductor.com/>

[El cajetín de la Lengua](http://www.ucm.es/info/especulo/cajetin/index.html) <http://www.ucm.es/info/especulo/cajetin/index.html>

Estudios de Lingüística del Español

<http://elies.rediris.es>

Todoele

<http://www.todoele.net/index.html>

Хиспанске књижевности и култура

[Aula de Letras](http://www.auladeletras.net/) <http://www.auladeletras.net/>

[Comentario de Textos](http://www.quadraquinta.org/documentos-teoricos/cuaderno-de-apuntes/comentariodetextos.html) <http://www.quadraquinta.org/documentos-teoricos/cuaderno-de-apuntes/comentariodetextos.html>

[Historia de la literatura hispánica](http://www.spanisharts.com/books/literature/literatura.htm) <http://www.spanisharts.com/books/literature/literatura.htm>

[Escritores.org](http://escritores.org/) <http://escritores.org/>

La Biblioteca de las Culturas Hispánicas

<http://www.cervantesvirtual.com>

El poder de la palabra

<http://www.epdlp.com/>

[Biblioteca Quijotesca](http://www.ucm.es/info/especulo/bquijote/) <http://www.ucm.es/info/especulo/bquijote/>

[Centro de Estudios Cervantinos](http://www.centroestudioscervantinos.es/index.php?itm=2.1) <http://www.centroestudioscervantinos.es/index.php?itm=2.1>

[Don Quijote de la Mancha](http://www.elmundo.es/quijote/) <http://www.elmundo.es/quijote/>

CLM – Quijote http://www.castillalamancha.es/clmquijote/home/constructor.asp?PAG=/clmquijote/Contenidos/Vida_Cervantes/vidayobra.htm

Proyecto Cervantes <http://www.csdll.tamu.edu/cervantes/esp/index.html>

Институције и центри

Instituto Cervantes <http://www.cervantes.es/>

Centro Vitruval Cervantes <http://cvc.cervantes.es/>

Portal del Hispanismo <http://hispanismo.cervantes.es/>

Instituto Cervantes de Belgrado <http://belgrado.cervantes.es/es/default.shtm>

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación <http://www.maec.es/es/home/Paginas/HomeEs.aspx>

Ministerio de Cultura <http://www.mcu.es/>

Agencia Española de Cooperación Internacional <http://www.aecid.es/>

BeoMundHis <http://beomundhis.grf.bg.ac.yu/>

Библиотеке

Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes <http://www.cervantesvirtual.com/>

Biblioteca Nacional de España <http://www.bne.es/>

Red de Bibliotecas del CSIC <http://bibliotecas.csic.es/>

Narodna biblioteka Srbije <http://www.nbs.bg.ac.yu/>

Virtuelna biblioteka Srbije – COBISS

<http://www.vbs.rs/cobiss/>

Речници и енциклопедије

Diccionario de la lengua española – RAE <http://buscon.rae.es/draeI/>

Diccionario Clave <http://clave.librosvivos.net/>

Diccionarios.com <http://www.diccionarios.com/>

Diccionarios de elmundo.es <http://www.elmundo.es/diccionarios/>

Corpus del español <http://www.corpusdelespanol.org/>

Corpus de Referencia del Español Actual

<http://corpus.rae.es/creanet.html>

Wikipedia <http://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada>

Enciclopedia Universal <http://www.encyclopedia.net/>

WordReference.com <http://wordreference.com/>

European dictionary <http://www.eudict.com/>

Dictionary.com <http://dictionary.reference.com/>

Часописи

Cuadernos Cervantes <http://www.cuadernos cervantes.com/>

La linterna del traductor <http://traduccion.rediris.es/>

Lingüística en la red <http://www.linred.com/>

Revista de lingüística y lenguas aplicadas http://www.upv.es/dla_revista/

Revista redELE <http://www.mepsyd.es/redele/revista.shtml>

Revista Internacional de Lingüística Iberoamericana (RILI) http://www.upv.es/dla_revista/

Estudios de lingüística española <http://elies.rediris.es/>

Revista Española de Lingüística Aplicada http://www.aesla.uji.es/resla_es

Eldígoras – portal de lengua <http://www.eldigoras.com/eldyele/lng09revistas.html>

Eldígoras – portal de literatura <http://www.eldigoras.com/lite.html>

El crítico http://www.escueladeletras.com/el_critico/

Espéculo – Revista de estudios literarios <http://www.ucm.es/info/especulo/>

INTI Revista de literatura hispánica

<http://digitalcommons.providence.edu/inti/>

Стипендије

Becas MAEC – AECI <http://www.becasmae.es/>

Agencia Española de Cooperación Internacional <http://www.aecid.es/>

Књижаре

<http://www.casadellibro.com>

<http://www.sitiosespana.com/paginas/librerias.htm>

Уметност и култура

El poder de la palabra <http://www.epdlp.com/>

Museo del Prado <http://www.museodelprado.es/es/bienvenido/>

Museo Guggenheim <http://www.guggenheim-bilbao.es/>

Museo Salvador Dalí <http://www.salvador dalimuseum.org/home.html>

Museo Casa de Cervantes <http://museocasacervantes.mcu.es/>

Museo Nacional Centro de Arte *Reina Sofía* <http://www.museoreinasofia.es/museo-reinasofia/live/index.html>

Museo de América <http://museodeamerica.mcu.es/>

Museos de España <http://museocasacervantes.mcu.es/>

Курсеви шпанског језика

Aula Virtual de Español <http://ave.cervantes.es/>

TodoELE <http://www.todoele.net/>

Дневна штампа

<http://www.elpais.com>

<http://www.elmundo.es/>

<http://www.abc.es/>

<http://20minutos.es>

<http://www.marca.com/>

Амбасаде земаља шпанског говорног подручја у Србији

Embajada de Argentina

Knez Mihailova 24/I, 11000 Beograd

011/2621-550, 2623-751, 2623-569, 2622-541

E-mail: argentinabg@nadlanu.com; ccargentina@nadlanu.com

Embajada de Cuba

Vukovarska 3, 11000 Beograd

011/3692-441, 3692-689

E-mail: embacuba@kubabeograd.org.yu

Web: <http://www.ambasadakube.org.rs/>

Embajada de España

Prote Mateje 45, 11000 Beograd

011/3440-231, 3440-232, 3440-234

E-mail: emb.belgrado@maec.es; emb.belgrado.vis@maec.es

Web: www.maec.es/embajadas/belgrado/se/home

Embajada de México

Ljutice Bogdana 5, 11000 Beograd

011/3674-170, 3674-171

E-mail: embamex@mexican-embassy.org.rs; consular@mexican-embassy.org.rs

Web: <http://www.mexican-embassy.org.rs/>

Embajada de Venezuela

Rezime Crown Art&Gallery, Knez Mihajlova 33, 11000 Beograd (privremena adresa)

011/ 3282-404, 3282-408

E-mail: embve.besrb@mre.gob.ve; embavenez.serbia@gmail.com

Consulado de Chile

Tomaša Ježa 16-20/ II, 12, 11000 Beograd

011/ 459-974

E-mail: conschilebelgr@yahoo.com

Consulado de Ecuador

Graničarska 8/III, 11000 Beograd

011/ 344-0135

E-mail: cecuador@nadlanu.com

ДОДАТАК 2

Упутник

Д Уџбеник је:

а) недовољно обиман,

б) довољно обиман,

в) преобиман.

СУГЕСТИЈЕ: _____

Радна свеска је:

а) недовољно обимна,

б) довољно обимна,

в) преобимна.

СУГЕСТИЈЕ: _____

Приручник за наставнике је:

а) недовољно информативан и прегледан,

б) довољно информативан и прегледан.

СУГЕСТИЈЕ: _____

Да ли се ученицима допадају теме које нуди уџбеник?

а) не

б) не нарочито

в) да

г) веома

Уколико је ваш одговор под а) или под б), образложите зашто и које теме би требало укључити.

Да ли користите додатни материјал и који?

Одакле је, из којих извора, додатни материјал који користите?

Да ли приликом одабира додатног материјала водите рачуна о нивоу и узрасту ученика и о њиховим интересовањима?

Уколико користите додатни материјал, коју врсту садржаја допуњујете?

Да ли вршите адаптацију додатног материјала и на који начин?

Да ли у раду на часу користите аудио-материјал?

а) да

б) не

в) понекад

Уколико је ваш одговор под б) или под в), образложите зашто.

Да ли ученици с разумевањем прате аудио-материјал?

а) да

б) не

в) не увек

Уколико је ваш одговор под б) или под в), образложите зашто.

Граматички садржаји су:

а) недовољно заступљени,

б) довољно заступљени,

в) превише заступљени.

СУГЕСТИЈЕ: _____

Да ли су граматички садржаји систематично и поступно изложени?

а) не

б) не нарочито

в) да

г) веома

Уколико је ваш одговор под а) или б), образложите зашто.

Ученици користе радну свеску:

- а) на часу,
- б) код куће,
- в) на часу и код куће,
- г) не користе је.

Уколико је ваш одговор под г), образложите зашто.

Социо-културолошки садржаји су:

- а) недовољно заступљени,
- б) довољно заступљени,
- в) превише заступљени.

СУГЕСТИЈЕ: _____

ОПШТЕ СУГЕСТИЈЕ:

Анђелка Пејовић
Маја Андријевић

¿HABLAMOS? 4
Шпански језик за 8. разред основне школе
Четврта година учења
ПРИРУЧНИК ЗА НАСТАВНИКЕ

Прво издање, 2010. година

Издавач
ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ
Обилићев венац 5, Београд
www.zavod.co.rs

Лектор текста на српском језику
Ирена Канкараш

Ликовни уредник
Аида Спасић

Графички уредник
Стеван Паковић

Коректор

Формат: 16,5 × 23,5 cm
Обим: 6¼ штампарска табака